

Reshaping Basketball Organizations Using Circular Economy and New Developments

D2.2 – Rebound Manual

Date of delivery: 31/07/2025

Author: Giannis Tsiaras, Tero P.C.

Project details

Project Acronym	REBOUND
Project Title	Reshaping Basketball Organizations Using Circular Economy and New Developments
Program	ERASMUS+ SPORT
Starting Date	1 January 2025
Duration	18 months
Grant Agreement No	101184531

Deliverable details

Deliverable number	D2.2 - Rebound Manual
Work package number	WP2 - Circular economy mapping and development
Deliverable title	Rebound Manual (Project Output 2)
Lead beneficiary	Tero P.C.
Due date	31/07/2025
Actual submission date	31/07/2025
Type of deliverable	Report
Dissemination level	Public

Control sheet

Version	Date	Description
V0.1	31/07/2025	First draft

Partners

Name of partner	Short name	Country
TERO MONOPROSOPI IKE	Tero P.C.	Greece
FEDERACION GALEGA DE BALONCESTO	FEGABA	Spain
EVNIKOS SPORTS CLUB	EVNIKOS SC	Greece
A.S.D. BORGOMANERO SPORTING CLUB	ASD BORGOMANERO	Italy

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Content

1. Background – About REBOUND Project	4
2. Introduction	5
2.1. Purpose and Scope of the Manual	5
2.2. Methodological Approach	5
3. REBOUND Manual	6
3.1. How to Use the Good Practices	6
3.2. Thematic Areas and Good Practices	6
3.2.1. Education & Awareness	7
3.2.2. Waste Prevention and Reuse	9
3.2.3. Sustainable Sport Activities and Events	14
3.2.4. Sustainable Management of Equipment and Materials	15
3.2.5. Digital Transformation & Paper Reduction	18
4. From Practice to Action: Recommendations, Scaling and Legacy	19
4.1. Practical Recommendations	19
4.2. Scaling and Replication Strategy	21
4.3. Final Reflection	23

1. Background – About REBOUND Project

REBOUND addresses the objective of “promoting education in and through sports” by formulating and carrying out an educational training for staff and athletes of all ages of basketball clubs, focusing on the application of circular economy methods. The project works on two levels: integrating circular economy principles into everyday club activities and incorporating them into event organization.

REBOUND specific objectives are:

- **Circular economy mapping and development:** This objective will focus on analyzing the best practices in terms of circular economy in basketball sports clubs, already in place in Europe. These will be adopted to fit the needs of staff and athletes of all ages of basketball clubs.

This objective will practically target to frame the intervention and describe the process, the tools and the practical advices for sports organizations to try different operational models to benefit them as well as the environment.

The educational manual for trainers will be developed describing the details of the training for circular economy methods, on 2 (two) levels of application:

- Everyday activities of the clubs
- During the organization of events / games

to achieve: Environmental sustainability, Economic viability, Social Responsibility and Attract more people in basketball.

- **Implementation of REBOUND interventions:** The REBOUND interventions will consist of actions related with training staff and athletes of all ages of basketball clubs, on circular economy methods.
- **Dissemination and engagement:** This objective will focus on achieving a wide dissemination of the project’s results. Social media will be extensively used along with information provision on events, workshops, meetings where the partners will participate.

REBOUND will work on three levels by supporting the community (by developing circular economy training programs), influencing the social aspect by involving staff and athletes of all ages of basketball clubs in the process, for immediate application of knowledge influencing on a personal level by increasing circular economy beliefs and building skills to equip learners for successful and active action in implementing circular economy methods.

2. Introduction

2.1. Purpose and Scope of the Manual

This manual serves as a practical implementation guide and documentation tool for REBOUND's methodology and outcomes. It is designed for basketball clubs, coaches, educators, and policymakers seeking to:

- Understand how sport can foster circular practices
- Explore tested good practices
- Replicate or adapt these actions within their own contexts

and thus, to give basketball clubs the opportunity to gain control in order to reduce waste and maximize resource use by keeping products, materials, and resources in use for as long as possible.

The manual outlines the conceptual foundations of the project and provides clear, user-friendly guidance for putting good practices into action. It is also a useful reference for partner coordination, replication, and stakeholder engagement.

2.2. Methodological Approach

The development of this manual followed a structured and participatory process involving all project partners. The aim was to ensure that the selected good practices are relevant, adaptable, and easy to replicate in different grassroots basketball contexts.

The process unfolded in three main stages:

- **Data Collection**

Each partner conducted targeted research —both desk-based and community-oriented— to identify examples of circular economy practices in sport. These included internal initiatives from REBOUND partners and external cases sourced through interviews, online databases, and existing networks.

- **Assessment and Selection**

Practices were evaluated using a shared template based on specific criteria: relevance to basketball, alignment with circular economy principles (reuse, reduction, repair), feasibility of implementation, social and environmental impact, and potential for replication. The consortium discussed and refined the shortlist collaboratively.

- **Content Structuring**

The selected practices were formatted consistently to include key elements such as objectives, implementation process, required resources, and replication tips. Practical insight from pilot actions and partner experience were integrated where applicable to enhance usability.

This approach ensured that the manual combines both field-tested practices from project partners and innovative examples drawn from broader European contexts.

3. REBOUND Manual

3.1. How to Use the Good Practices

The good practices presented in this manual offer practical examples of how circular economy principles can be integrated into grassroots sport settings, with a focus on basketball clubs. Rather than proposing rigid models, they are flexible and adaptable actions that can be shaped according to the specific needs, size, and context of each club.

Each good practice is documented in a concise and accessible way. The description includes who implemented it, when and where it took place, the key elements of implementation, the resources and timeframe required, and practical insights for replication. This structure allows clubs and organizations to quickly understand what the practice involves, assess its relevance to their setting, and decide how it might be applied or adapted.

The good practices are grouped into five thematic categories, reflecting common areas where circular actions can take place ranging from awareness and education to reuse, event management, equipment lifecycle, and digital transformation. These categories are not restrictive; many actions may overlap across themes, and clubs are encouraged to combine or modify practices to suit their goals.

Some of the good practices are simple and low-cost, while others may require more coordination or external collaboration. Clubs are encouraged to start with what is feasible, involve young people and volunteers from the beginning, and gradually expand or combine practices for greater impact.

This manual is not prescriptive but rather a supportive tool to inspire action, inform planning, and promote sustainability through sport.

3.2. Thematic Areas and Good Practices

The selected practices are grouped under five thematic areas aligned with sustainability priorities in grassroots sport:

3.2.1. Education & Awareness

This theme includes initiatives aimed at increasing understanding and awareness of circular economy principles among young athletes, coaches, families, and the broader basketball community. Practices under this theme often include informal learning tools such as workshops, visual displays, and participatory challenges.

Good Practice 1: Pass a Book – Book Exchange Library (Greece)

Implemented by Evnikos Sports Club in Athens, this initiative created a book exchange point within the basketball club's premises. It aimed to promote environmental awareness and reading habits by encouraging players, families, and visitors to donate and exchange used books. The club set up shelves in a common area, invited community donations, and maintained the library with volunteers.

Resources and Timeline

Minimal resources were needed: reused shelves or tables, printed signs, and a team of volunteers. Setup took approximately two weeks, followed by monthly light maintenance.

Key results and Replication Tips

- Promoted reuse and literacy while building a stronger sense of community
- Simple to replicate: begin with a shelf and a donation campaign using existing club communication

Good Practice 2: Champions in Recycling – Environmental Awareness through Sports (Greece)

This program was implemented by the Municipality of Pylaia–Chortiatis in collaboration with Followgreen, engaging youth in recycling activities tied to their sports routines. Basketball players collected recyclables and earned points for their teams, fostering environmental responsibility and teamwork.

Resources and Timeline

Partnerships with local schools, digital tracking systems, and collection infrastructure were key. The program rolled out over a sports season, supported by educational events and prize incentives.

Key results and Replication Tips

- Increased youth engagement in recycling through gamification and team spirit
- Collaborate with local platforms like Followgreen and integrate environmental goals into club events

Good Practice 3: FEGABA STUDY – Measuring Environmental Awareness in Basketball Clubs (Spain)

This initiative was carried out by the Galician Basketball Federation (FEGABA) to assess the level of environmental awareness among basketball clubs. It involved the distribution of a structured survey that explored aspects such as resource consumption, waste management, and club attitudes towards sustainability. The results informed FEGABA’s future sustainability actions and offered a snapshot of current practices across regional clubs.

Resources and Timeline

The practice required minimal resources: an online survey tool, communication outreach to participating clubs, and analytical time to interpret results. The implementation spanned roughly one month, including survey design, distribution, data collection, and basic analysis.

Key Results & Replication Tips

- Helped FEGABA understand baseline awareness and practices related to sustainability in regional clubs
- Provided guidance for more tailored sustainability initiatives in future programs
- *Replication Tip:* Use this model to gather contextual data before launching environmental interventions in sport settings
- *Replication Tip:* Ensure anonymity to encourage honest and comprehensive responses from clubs

3.2.2. Waste Prevention and Reuse

Focused on minimizing waste and promoting reuse in basketball environments. These practices demonstrate how to reduce reliance on single-use items and extend the lifecycle of materials through creative and sustainable means.

Good Practice 1: Reusable Cups for Drinks – Eliminating Single-Use Plastics at Sports Events (International - France, Germany, Netherlands, Spain)

Implemented in several grassroots basketball events across France, Germany, the Netherlands, and Spain, this initiative replaced disposable plastic cups with reusable alternatives during games and tournaments. Organizers introduced a deposit-return system where spectators received drinks in branded reusable cups, which they could return or keep as souvenirs. The initiative was supported by volunteers and communicated through signs and social media.

Resources and Timeline

Implementing this practice required a stock of reusable cups, either plastic or biodegradable, often branded with the club or event logo. Organizers partnered with cleaning services or managed cleaning operations internally. Volunteers or designated staff were trained to operate a simple deposit-return system. The preparation phase lasted about 2–3 weeks and included procurement of materials, signage creation, training, and promotion. Once implemented, the system could be scaled and reused at multiple events with minimal recurring costs.

Key results and Replication Tips

- Significant reduction in plastic waste generated at events
- Increased awareness among attendees about environmental practices
- Engage local sponsors for branded cup production
- Combine the system with other awareness-raising actions

Good Practice 2: Embedding Circularity through Product Repair and Rental Programs (International – France, Belgium, UK)

Led by Decathlon and partners, this initiative promotes the repair, buy-back, and rental of sports equipment as part of a broader shift toward a circular economy. In stores and online, users can

access repair services, purchase refurbished items, or rent equipment. This reduces material waste and extends product lifecycles.

Resources and Timeline

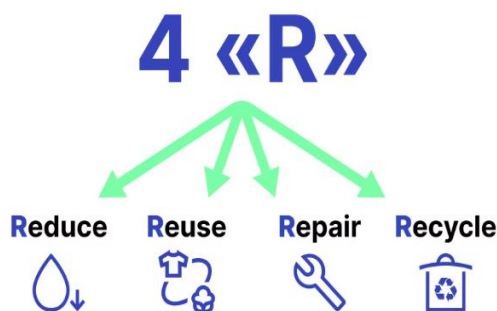
This initiative leveraged the logistics and infrastructure of major sports retailers, like Decathlon, and their partnerships with service providers. Essential resources included repair kits and rental systems integrated into store operations. Staff training and internal process adjustments were needed to enable inspection, repair, and re-rental of used items. Implementation took several months to pilot, but once integrated into company workflows, the system became part of the regular service offering, requiring only routine maintenance and updates.

Key Results & Replication Tips

- Promotes sustainable consumer behavior and reduces environmental footprint
- Provides affordable equipment access to broader audiences
- Ensure visibility of repair/rental options through communication
- *Replication Tip:* Start small by piloting specific product categories (e.g. bicycles, basketballs)

Good Practice 3: Resource and Waste Management – Collection, Repair, and Reuse of Sporting Equipment (International – Germany, France, Spain)

Grassroots clubs across Europe have implemented donation systems to collect used sporting gear. These items are repaired and redistributed to athletes or repurposed for training. The initiative fosters solidarity while minimizing equipment waste.

Resources and Timeline

The practice was built around simple infrastructure: donation bins, signage, and communication tools. Volunteers or club staff helped with sorting and minor repairs, and in some cases, clubs collaborated with local repair workshops or social economy organizations. The setup phase typically lasted 2–3 weeks for planning and outreach. The donation and reuse cycles were then conducted seasonally or continuously, depending on club capacity and interest.

Picture: De Kringwinkel

Key Results & Replication Tips

- Extends the life of sports gear and supports low-income participants
- Builds a community culture of sharing and resourcefulness
- *Replication Tip:* Promote the initiative through events or awareness campaigns
- *Replication Tip:* Coordinate with local reuse centers or social enterprises

Good Practice 4: No Empty Clothes – Clothes Reuse and Recycling (Greece)

Implemented by Evnikos Basketball Club in partnership with Fabric Republic, this initiative collects used clothing and textiles for reuse or recycling. Collection boxes were placed at the club and local events to encourage community donations. The items are sorted and channeled to reuse networks or textile recycling partners.

Resources and Timeline

The practice was implemented in collaboration with Fabric Republic, which provided branded clothing bins and logistical support for collection and redistribution. Basketball clubs participating in the initiative designated visible collection points within their facilities. Promotional material was prepared and disseminated to raise awareness. The initial setup required roughly two weeks, and collection occurred on a rolling basis, with pickups coordinated regularly between the club and the partnering organization.

Key Results & Replication Tips

- Supports circular textile management and reduces landfill waste
- Encourages responsible consumption habits in young athletes
- *Replication Tip:* Partner with reputable textile recyclers for processing
- *Replication Tip:* Keep donors engaged by sharing results and impact stories

Good Practice 5: Recycling Old Sports Shoes – Circular Footwear Initiative (Greece)

This grassroots initiative was coordinated by E.K. Stavroupolis Basketball Academy in Thessaloniki, Greece, as a local action to promote sustainability through the reuse and recycling of athletic footwear. Recognizing that basketball players often discard shoes in good or repairable condition, the club created a collection point where members, families, and friends could donate used sports shoes.

The shoes were then passed on to a recycling company specialized in processing used footwear, recovering materials, or preparing them for further use. The action contributed to reducing waste and engaging the club community in a hands-on environmental practice.

Resources and Timeline

The initiative required only minimal resources: a clearly labeled collection bin placed at the club’s entrance or locker area, informational posters or social media announcements, and a collaboration with a local recycling service. The campaign launched within two weeks of planning and ran for a season, with periodic drop-offs coordinated by club volunteers.

Key Results & Replication Tips

- Offered a tangible, low-cost action for circularity with strong community participation
- Helped educate young players about reuse and environmental responsibility
- *Replication Tip:* Identify a local recycling company that accepts footwear and defines logistics in advance
- *Replication Tip:* Promote the action as a collective effort—get athletes, parents, and coaches involved

Good Practice 6: FEGABA x ECOBALLUTION – Engaging Sports Clubs in Waste Management and Recycling (Spain)

This practice originated from the collaboration between the Galician Basketball Federation (FEGABA) and the company ECOBALLUTION. The aim was to introduce systematic waste sorting and recycling habits into basketball clubs across Galicia.

Clubs were provided with sorting bins for packaging and organic waste, alongside guidelines for proper use.

The program also included training for club staff and volunteers to build ownership and improve compliance.

Resources and Timeline

Implementation involved acquiring and distributing color-coded recycling bins and educational materials. ECOBALLUTION provided technical support and waste pickup coordination. The timeline varied depending on club size but

generally required one month for setup and onboarding, followed by ongoing support and monitoring.

Key Results & Replication Tips

- Improved waste sorting in basketball facilities and strengthened environmental culture within clubs
- Fostered cooperation between public sport entities and private sustainability firms
- *Replication Tip:* Begin with a pilot club to test logistics and then scale to other locations
- *Replication Tip:* Ensure visual clarity in bin placement and conduct short training sessions for club members

3.2.3. Sustainable Sport Activities and Events

This thematic area highlights practices that embed sustainability principles into the design, delivery and broader activities of basketball events and sport initiatives. From minimizing packaging waste to introducing circular systems during tournaments, these actions demonstrate how even short-term events can become platforms for long-term change.

Good Practice 1: “A Three-Point Shot” for Recycling – Promoting Packaging Recycling through Basketball Events (Greece)

This practice was initiated by the Hellenic Basketball Federation (EOK) in collaboration with the Hellenic Recycling Recovery Corporation (EEAA), aiming to raise awareness and promote

recycling behaviors during basketball events. The initiative was implemented during high-attendance tournaments and leveraged the excitement around the sport to engage young athletes, spectators, and families in sustainable habits.

Resources and Timeline

The required resources included branded recycling bins, collaboration with EEAA for materials and logistics, promotional posters, and trained volunteers. The planning took approximately three weeks, while implementation was aligned with the schedule of national basketball events. The practice was rolled out in multiple venues across Greece, especially during youth and junior-level competitions.

Key Results & Replication Tips

- Enhanced environmental awareness among thousands of basketball fans and players
- Strengthened collaboration between sports institutions and environmental organizations
- *Replication Tip:* Engage with national recycling agencies for materials and logistical support
- *Replication Tip:* Use the visibility of national events to maximize educational outreach

3.2.4. Sustainable Management of Equipment and Materials

This thematic area focuses on the sustainable management, reuse, and lifecycle extension of sports equipment, apparel, and materials. Practices under this category include sustainable management of training gear, uniforms, and accessories — addressing both environmental concerns and cost-effectiveness for clubs.

Good Practice 1: Match and Training Kits – Sustainable Approach to Sportswear Management (Italy)

This initiative was developed by ASD Borgomanero SC, a project partner, to reduce waste and improve sustainability in the management of basketball uniforms. The practice revolves around

prolonging the life cycle of match and training kits through centralized collection, redistribution, and storage systems.

Instead of offering new kits every season, the club implemented a reuse system where existing uniforms were collected, checked for condition, and either reassigned or donated. This approach also included better planning of procurement to ensure durability and reduce over-ordering, while maintaining team identity and quality.

Resources and Timeline

The practice required dedicated space for storage, a basic inventory tracking system, and staff/volunteer support for sorting and coordination. Preparation lasted about one month and was embedded into the club's seasonal transition periods (end/start of sports season).

Key Results & Replication Tips

- Reduced costs for uniforms and training gear
- Promoted a reuse culture among athletes and staff
- *Replication Tip:* Assign a uniform coordinator to manage collection and redistribution
- *Replication Tip:* Start by targeting training kits before scaling to full match uniforms

Good Practice 2: Recycling of the Club's Official Uniforms – Reducing Waste through Circular Sports Apparel (Italy)

This initiative was also led by ASD Borgomanero SC, aiming to responsibly dispose of old basketball uniforms through partnerships with textile recycling providers. The club introduced a recycling point at its facilities where athletes and staff could return used or outdated gear for proper processing.

The practice emphasized the symbolic and environmental value of recycling branded sportswear, avoiding landfill disposal while educating young players on the concept of circularity. Returned uniforms were collected, sorted, and sent to specialized textile recyclers to be reused as raw material.

Resources and Timeline

Minimal infrastructure was required, a single collection box, informative posters, and coordination with a textile recycling partner. The setup took approximately 2 weeks, and collection was conducted periodically (e.g., at the end of each season).

Key Results & Replication Tips

- Diverted textile waste from landfill and encouraged responsible consumption

- Reinforced sustainability values among youth players

- *Replication Tip:*

Partner with local or regional textile recycling services

- *Replication Tip:*

Combine the initiative with awareness campaigns to enhance engagement and participation

Good Practice 3: Aluminum Water Bottle for Everyone – Reducing Plastic Waste in Youth Sports (Italy)

Implementation and Approach

This initiative was coordinated by ASD Borgomanero SC, a REBOUND project partner, with the aim of promoting sustainable habits among young basketball players. The practice involved replacing disposable plastic bottles with reusable aluminium water bottles, which were distributed to all athletes and staff. The initiative promoted a long-term behavioral change regarding hydration and environmental responsibility, especially during training and matches.

The methodology was simple yet impactful: aluminium bottles were ordered in bulk, branded with the club's logo, and given to each athlete during a public event. Coaches and staff members actively monitored their use and reinforced the message through team briefings and visible signage at the facilities.

Resources and Timeline

The implementation required a modest budget for ordering the aluminium bottles and basic planning to coordinate delivery and distribution. The preparation took approximately three weeks, including supplier selection, communication with parents, and planning the distribution event. The launch itself was aligned with the beginning of the season to maximize impact.

Key Results & Replication Tips

- Helped reduce plastic waste during practices and games
- Reinforced environmental education and daily sustainable habits among youth
- Strengthening the club's image as an environmentally responsible organization

To replicate this practice:

- Secure funding for the initial bottle order, possibly via local sponsors
- Use club events as opportunities to raise awareness and distribute materials
- Include reminders and supportive messages in locker rooms or training areas

3.2.5. Digital Transformation & Paper Reduction

This thematic area explores how basketball clubs and federations can reduce their environmental footprint by adopting digital tools and eliminating unnecessary paper use. From paperless registrations to digital scorekeeping and communication, these innovations not only save resources but also streamline club operations and enhance accessibility.

Good Practice 1: FEGABA x Digital Transition – Promoting Sustainability through Paperless Competitions (Spain)

Implemented by the Galician Basketball Federation (FEGABA), this practice aimed to eliminate paper-based processes in regional basketball competitions. Through a comprehensive digital transformation, FEGABA replaced printed game sheets, statistics, and official documents with digital alternatives using tablets and software tools.

The initiative was part of a broader environmental strategy by the federation and included training sessions for referees and table officials to support the transition. The practice not only contributed to sustainability goals but also improved efficiency and data accessibility.

Resources and Timeline

The practice required the purchase of tablets, the development or customization of competition software, and the delivery of training workshops. The preparation phase lasted around 1–2 months, followed by a phased roll-out across leagues and events. Technical support was essential in the first weeks to ensure a smooth transition.

Key Results & Replication Tips

- Drastically reduced paper consumption and administrative waste
- Improved data accuracy and ease of access to match results and stats
- Enhanced the federation’s capacity to monitor competitions in real time

To replicate this practice:

- Conduct a digital readiness assessment of your organization
- Train officials and staff to use the new tools confidently
- Pilot the transition in smaller leagues before full-scale deployment

4. From Practice to Action: Recommendations, Scaling and Legacy

4.1. Practical Recommendations

The REBOUND project has brought together a rich collection of good practices that reflect how circular economy principles can be applied in the context of grassroots basketball. These practices were either implemented directly by the project’s partner organizations —Evnikos Sports Club in Greece, FEGABA in Spain, and ASD Borgomanero in Italy— or selected from credible online sources and international initiatives that demonstrate innovative and replicable models in sports sustainability.

The aim of this manual is not only to showcase these practices, but also to support basketball clubs, municipalities, schools, and other community actors in understanding how such actions can be transferred and tailored to their own environments.

The following recommendations are intended as practical guidance. They are based on the collective experience of the REBOUND partnership during the identification, documentation, and piloting phases. Rather than rigid instructions, they offer flexible advice to help stakeholders get started, overcome common challenges, and adapt sustainability principles to their specific realities, regardless of size, resources, or location.

1. Start Small, Think Big

Begin with manageable actions that require minimal resources such as book or clothing exchanges, reusable cups, or simple awareness campaigns. Small wins create momentum, demonstrate feasibility, and build internal support. Once familiarity grows, clubs can gradually scale their actions or adopt more structured practices.

2. Tailor Practices in Your Environment

Before implementing any practice, assess your club's capacity, available spaces, staff or volunteer time, and level of community engagement. Choose or adapt practices accordingly to fit your needs, culture, and ambitions.

3. Involve the Community Early

The engagement of children, parents, volunteers, and local actors is key to success. Practices work best when co-designed or implemented with input from those they affect. Foster a sense of ownership by creating participatory roles such as youth ambassadors, parent-volunteers, or donation coordinators.

4. Use Existing Resources First

Whenever possible, reuse materials, spaces, or networks that already exist. This could mean repurposing a waiting room into a library, using old tables for collection boxes, or partnering with nearby schools or municipalities for promotion and support.

5. Communicate Clearly and Creatively

Visual cues and messaging make a significant difference in participation rates. Use posters, announcements, digital platforms, and club events to spread the word. Clear instructions, engaging slogans, and visuals help convey the “why” and “how” of each action.

6. Integrate Practices into Club Culture

To sustain impact, circular actions should become part of the club's culture, not just one-off events. Include sustainability in team briefings, coach discussions, or annual events. Appoint sustainability points of contact within the team or staff to keep continuity.

7. Monitor, Celebrate, and Reflect

Track outcomes, even with basic indicators (e.g., number of items reused, participants engaged). Celebrate small milestones with your community. Sharing results boosts motivation and helps refine practices for better future implementation.

8. Build on Partnerships

Collaborate with local NGOs, social enterprises, recyclers, or municipal bodies. Many of the practices become more effective and efficient when implemented with external support, especially in cases involving logistics, repairs, or large-scale awareness campaigns.

4.2. Scaling and Replication Strategy

The REBOUND project was designed not only to test innovative circular economy practices within selected grassroots basketball environments, but also to ensure that these practices could be transferred, scaled, and adapted by others. This section outlines a strategic framework for scaling and replicating the REBOUND good practices within and beyond the original partnership.

1. Define Your Replication Environment

Before attempting to scale a practice, carefully assess the context in which it will be implemented:

- What kind of club or organization will host the practice?
- What is the size, structure, and available infrastructure?
- Who are the key stakeholders (e.g., athletes, parents, volunteers, municipalities)?

This initial diagnosis will help determine which practices are best suited for replication, and how they should be adapted.

2. Select Adaptable and High-Impact Practices

Some practices have greater potential for replication due to their low cost, flexibility, and proven success across various environments. For example:

- Book exchanges or sportswear reuse require minimal investment
- Awareness campaigns can be scaled through online content
- Reuse-oriented collection programs can be expanded through municipal collaboration

Prioritize practices that have demonstrated strong engagement, measurable environmental/social outcomes, and ease of integration into club routines.

3. Adapt Materials and Messaging

Localization is essential. While core practice concepts remain the same, messaging, visuals, and delivery methods should be adapted to cultural, linguistic, and local sensitivities.

4. Create a Replication Toolkit

For each practice, consider preparing a simple “replication pack” that includes:

- Implementation steps (what to do, in what order etc.)
- Suggested materials (posters, signs, instruction templates)
- Roles and responsibilities
- Timeline examples
- Monitoring ideas

This will help others implement the practice with confidence and clarity.

5. Leverage Networks and Events

Scaling is more successful when dissemination is strategic. Share practices during:

- Federation meetings and coaching seminars
- Municipal education or sports events
- Local or regional sustainability initiatives

Basketball associations and public sector bodies can act as accelerators, helping clubs incorporate practices into their annual calendars.

6. Institutionalize the Practice

To ensure long-term sustainability, practices should not rely solely on one-time champions or temporary funding.

Try to:

- Include circular practices in club handbooks or onboarding procedures
- Create annual sustainability roles within teams
- Partner with local sponsors to support practice continuity

7. Monitor, Share and Scale Again

Replication is an iterative process. Clubs should collect feedback, adjust, and then share their adaptations with the broader community. REBOUND encourages knowledge sharing among clubs, municipalities, and sports educators to continuously improve and inspire new solutions.

4.3. Final Reflection

The REBOUND project set out with a simple yet powerful idea: that grassroots basketball clubs can be more than just training spaces, they can be catalysts for environmental transformation, social inclusion, and sustainable behavior change. Over the course of the project, this vision was brought to life through a dynamic collaboration among clubs, municipalities, and community actors in Greece, Italy, and Spain.

The good practices featured in this manual are more than isolated activities, they are the seeds of a culture shift. From reusable bottles and book exchange corners to youth-led recycling campaigns and digital innovations, each initiative reflects a commitment to doing things differently. And while the tools, materials, and actors may vary, the underlying message remains the same: ***sustainability is not a luxury, it is a responsibility, and it can be achieved through everyday actions within our communities.***

REBOUND showed that circular economy principles can be meaningfully embedded into the routines of grassroots sport. It demonstrated that clubs—even with limited resources— can lead the way by rethinking their relationship with materials, raising environmental awareness, and fostering inclusive values. In turn, young athletes not only become better players but also more conscious citizens.

As this manual reaches basketball clubs, coaches, educators, and local authorities across Europe and beyond, we hope it will inspire new collaborations and fresh ideas. The practices within these pages are meant to be picked up, adapted, and multiplied. Every club, no matter how small, can start somewhere—with a shelf of donated books, a clothing drive, or a simple reuse campaign.

Sustainability, like sport, thrives on participation. Let the REBOUND journey continue one pass, one shot, one action at a time.

Reshaping Basketball Organizations Using Circular Economy and New Developments

D2.2 – Εγχειρίδιο Rebound

Ημερομηνία Υποβολής: 31/07/2025

Συγγραφέας: Γιάννης Τσιάρας, Tero P.C.

Πληροφορίες Έργου

Ακρωνύμιο Έργου	REBOUND
Τίτλος Έργου	Reshaping Basketball Organizations Using Circular Economy and New Developments
Πρόγραμμα	ERASMUS+ SPORT
Ημερομηνία Έναρξης	1 Ιανουαρίου 2025
Διάρκεια	18 μήνες
Αριθμός Συμφωνίας Επιχορήγησης	101184531

Co-funded by the
European Union

Πληροφορίες Παραδοτέου

Αριθμός Παραδοτέου	D2.2 - Εγχειρίδιο Rebound
Αριθμός Πακέτου Εργασίας	WP2 - Χαρτογράφηση και Ανάπτυξη Κυκλικής Οικονομίας
Τίτλος Παραδοτέου	Εγχειρίδιο REBOUND (Αποτέλεσμα Έργου 2)
Επικεφαλής Εταίρος	Tero P.C.
Καταληκτική Ημερομηνία	31/07/2025
Ημερομηνία Υποβολής	31/07/2025
Τύπος Παραδοτέου	Έκθεση
Επίπεδο Δημοσιοποίησης	Δημόσιο

Φύλλο Ελέγχου

Έκδοση	Ημερομηνία	Περιγραφή
V0.1	31/07/2025	Πρώτο Προσχέδιο

Εταίροι

Επωνυμία Εταίρων	Συντομογραφία	Χώρα
TERO MONOPROSOPI IKE	Tero P.C.	Ελλάδα
FEDERACION GALEGA DE BALONCESTO	FEGABA	Ισπανία
ΕVΝΙΚΟΣ SPORTS CLUB	ΕVΝΙΚΟΣ SC	Ελλάδα
A.S.D. BORGOMANERO SPORTING CLUB	ASD BORGOMANERO	Ιταλία

Χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται ανήκουν αποκλειστικά στους συγγραφείς και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Εκτελεστικής Υπηρεσίας Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η EACEA δεν φέρουν καμία ευθύνη για αυτές.

Content

1. Υπόβαθρο – Σχετικά με το έργο REBOUND	4
2. Εισαγωγή	5
2.1. Σκοπός και Πεδίο Εφαρμογής του Εγχειριδίου	5
2.2. Μεθοδολογική Προσέγγιση	5
3. Εγχειρίδιο REBOUND	6
3.1. Πως να εφαρμόσετε τις Καλές Πρακτικές	6
3.2. Θεματικές Κατηγορίες και Καλές Πρακτικές	7
3.2.1. Εκπαίδευση & Ευαισθητοποίηση	7
3.2.2. Πρόληψη Αποβλήτων και Επαναχρησιμοποίηση	9
3.2.3. Βιώσιμες Αθλητικές Δραστηριότητες και Εκδηλώσεις	16
3.2.4. Βιώσιμη Διαχείριση Εξοπλισμού και Υλικών	17
3.2.5. Ψηφιακός Μετασχηματισμός & Μείωση Χρήσης Χαρτιού	20
4. Από την Πράξη στη Δράση: Συστάσεις, Διεύρυνση και Κληρονομιά	22
4.1. Πρακτικές Συστάσεις	22
4.2. Στρατηγική Διεύρυνσης και Αναπαραγωγής	24
4.3. Τελικές Σκέψεις	26

1. Υπόβαθρο – Σχετικά με το έργο REBOUND

Το έργο REBOUND έχει ως βασική του επιδίωξη την ενίσχυση της εκπαίδευσης μέσω του αθλητισμού, αναπτύσσοντας και εφαρμόζοντας ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που απευθύνεται στο προσωπικό και τους αθλητές μπασκετικών συλλόγων κάθε ηλικίας, με στόχο την υιοθέτηση μεθόδων κυκλικής οικονομίας.

Το έργο λειτουργεί σε δύο επίπεδα: ενσωματώνοντας τις αρχές της κυκλικής οικονομίας στις καθημερινές δραστηριότητες των συλλόγων και εντάσσοντάς τες στον σχεδιασμό και την υλοποίηση αθλητικών εκδηλώσεων.

Ειδικοί στόχοι του έργου REBOUND:

- **Η αποτύπωση και ανάπτυξη της κυκλικής οικονομίας:** Ο στόχος αυτός επικεντρώνεται στην ανάλυση βέλτιστων πρακτικών κυκλικής οικονομίας σε μπασκετικούς συλλόγους στην Ευρώπη. Οι πρακτικές αυτές θα προσαρμοστούν ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες του προσωπικού και των αθλητών όλων των ηλικιών.

Στόχος είναι να διαμορφωθεί το πλαίσιο παρέμβασης, περιγράφοντας τη διαδικασία, τα εργαλεία και τις πρακτικές συμβουλές για να δοκιμάσουν οι αθλητικοί οργανισμοί διαφορετικά λειτουργικά μοντέλα, τα οποία ωφελούν τόσο τους ίδιους όσο και το περιβάλλον.

Το εγχειρίδιο, θα περιγράφει τις λεπτομέρειες της εκπαίδευσης για τις μεθόδους κυκλικής οικονομίας, σε 2 (δύο) επίπεδα εφαρμογής:

- Στις καθημερινές δραστηριότητες των συλλόγων
- Κατά τη διοργάνωση αγώνων και εκδηλώσεων

με στόχους: την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, την οικονομική βιωσιμότητα, την κοινωνική ευθύνη και την προσέλκυση περισσότερων ατόμων στο μπάσκετ.

- **Η υλοποίηση των παρεμβάσεων του έργου REBOUND:** Οι παρεμβάσεις του έργου θα περιλαμβάνουν δράσεις κατάρτισης του προσωπικού και των αθλητών όλων των ηλικιών στους συλλόγους μπάσκετ, στις μεθόδους της κυκλικής οικονομίας.
- **Η διάδοση και εμπλοκή:** Στόχος είναι η ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων του έργου. Θα χρησιμοποιηθούν εντατικά τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, καθώς και η παροχή πληροφοριών σε εκδηλώσεις, εργαστήρια και συναντήσεις στις οποίες θα συμμετάσχουν οι εταίροι.

Το έργο REBOUND θα δραστηριοποιηθεί σε τρία επίπεδα: υποστηρίζοντας την κοινότητα (μέσω της ανάπτυξης εκπαιδευτικών προγραμμάτων κυκλικής οικονομίας), επηρεάζοντας την κοινωνική διάσταση (μέσα από την ενεργή εμπλοκή του προσωπικού και των αθλητών όλων των ηλικιών των μπασκετικών συλλόγων) και επενδύοντας στο ατομικό επίπεδο, ενισχύοντας τις

γνώσεις και τις δεξιότητες των συμμετεχόντων ώστε να μπορούν να εφαρμόζουν με επιτυχία και αποτελεσματικότητα τις μεθόδους της κυκλικής οικονομίας.

2. Εισαγωγή

2.1. Σκοπός και Πεδίο Εφαρμογής του Εγχειριδίου

Το παρόν εγχειρίδιο λειτουργεί ως πρακτικός οδηγός εφαρμογής και εργαλείο τεκμηρίωσης της μεθοδολογίας και των αποτελεσμάτων του έργου REBOUND. Απευθύνεται σε μασκετικούς συλλόγους, προπονητές, εκπαιδευτικούς και υπεύθυνους χάραξης πολιτικής που επιθυμούν να:

- Κατανοήσουν πώς ο αθλητισμός μπορεί να προάγει την κυκλική οικονομία
- Ανακαλύψουν δοκιμασμένες καλές πρακτικές
- Αναπαράγουν ή να προσαρμόσουν τις δράσεις αυτές στο δικό τους περιβάλλον

δίνοντας έτσι στους μασκετικούς συλλόγους τη δυνατότητα να ελέγξουν και να μειώσουν την παραγωγή αποβλήτων και να μεγιστοποιήσουν την αξιοποίηση των πόρων, διατηρώντας προϊόντα, υλικά και πόρους σε χρήση για όσο το δυνατόν περισσότερο χρόνο.

Το εγχειρίδιο παρουσιάζει τα εννοιολογικά θεμέλια του έργου και παρέχει σαφείς και φιλικούς προς τον χρήστη οδηγούς για την εφαρμογή των καλών πρακτικών. Αποτελεί επίσης χρήσιμο σημείο αναφοράς για τον συντονισμό μεταξύ των εταιρών, την αναπαραγωγή δράσεων και την εμπλοκή των εμπλεκόμενων φορέων.

2.2. Μεθοδολογική Προσέγγιση

Η ανάπτυξη του εγχειριδίου ακολούθησε μια δομημένη και συμμετοχική διαδικασία με τη συμβολή όλων των εταιρών του έργου. Στόχος ήταν να διασφαλιστεί ότι οι επιλεγμένες καλές πρακτικές είναι ουσιαστικές, προσαρμόσιμες και εύκολες στην εφαρμογή σε διαφορετικούς ερασιτεχνικούς συλλόγους μπάσκετ.

Η διαδικασία υλοποιήθηκε σε τρία βασικά στάδια:

- **Συλλογή Δεδομένων**

Κάθε εταίρος πραγματοποίησε στοχευμένη έρευνα —τόσο επιτόπια όσο και μέσω κοινοτικών πηγών— για να εντοπίσει παραδείγματα πρακτικών κυκλικής οικονομίας στον αθλητισμό. Περιλάμβανε τόσο εσωτερικές δράσεις των εταιρών του έργου REBOUND όσο και εξωτερικές καλές πρακτικές που προέκυψαν από διαδικτυακές βάσεις δεδομένων και υπάρχοντα δίκτυα.

- **Αξιολόγηση και Επιλογή**

Οι πρακτικές αξιολογήθηκαν βάσει κοινής φόρμας και συγκεκριμένων κριτηρίων: συνάφεια με το μπάσκετ, συμβατότητα με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας (επαναχρησιμοποίηση, μείωση, επιδιόρθωση), δυνατότητα εφαρμογής, κοινωνικός και περιβαλλοντικός αντίκτυπος, καθώς και δυνατότητα αναπαραγωγής. Η κοινοπραξία συζήτησε και οριστικοποίησε από κοινού τη λίστα των πρακτικών.

- **Δόμηση Περιεχομένου**

Οι επιλεγμένες πρακτικές διαμορφώθηκαν με συνεπή τρόπο ώστε να περιλαμβάνουν βασικά στοιχεία όπως: στόχοι, διαδικασία εφαρμογής, απαιτούμενους πόρους και συμβουλές για αναπαραγωγή. Όπου ήταν δυνατόν, ενσωματώθηκαν πρακτικές πληροφορίες από πιλοτικές δράσεις και την εμπειρία των εταίρων, ώστε να ενισχυθεί η χρηστικότητα.

Αυτή η προσέγγιση διασφαλίζει ότι το εγχειρίδιο συνδυάζει τόσο πρακτικά δοκιμασμένες λύσεις από τους εταίρους του έργου όσο και καινοτόμα παραδείγματα από ευρύτερα ευρωπαϊκά πλαίσια.

3. Εγχειρίδιο REBOUND

3.1. Πως να εφαρμόσετε τις Καλές Πρακτικές

Οι καλές πρακτικές που παρουσιάζονται σε αυτό το εγχειρίδιο προσφέρουν πρακτικά παραδείγματα για το πώς μπορούν να ενσωματωθούν οι αρχές της κυκλικής οικονομίας στην καθημερινή λειτουργία των ερασιτεχνικών αθλητικών συλλόγων, με έμφαση στους μπασκετικούς συλλόγους. Αντί να προτείνουν άκαμπτα μοντέλα, πρόκειται για ευέλικτες και προσαρμόσιμες δράσεις, οι οποίες μπορούν να διαμορφωθούν ανάλογα με τις ανάγκες, το μέγεθος και τα χαρακτηριστικά κάθε συλλόγου.

Κάθε καλή πρακτική περιγράφεται με τρόπο σύντομο και προσιτό. Η περιγραφή περιλαμβάνει ποιος την υλοποίησε, πότε και πού εφαρμόστηκε, τα βασικά σημεία της εφαρμογής, τους απαιτούμενους πόρους και τον χρόνο υλοποίησης, καθώς και πρακτικές συμβουλές για αναπαραγωγή. Αυτή η δομή επιτρέπει στους συλλόγους και τους οργανισμούς να κατανοήσουν γρήγορα τι περιλαμβάνει η κάθε πρακτική, να αξιολογήσουν τη συνάφειά της με το δικό τους περιβάλλον και να αποφασίσουν πώς μπορούν να την εφαρμόσουν ή να την προσαρμόσουν.

Οι καλές πρακτικές είναι ομαδοποιημένες σε πέντε θεματικές κατηγορίες, οι οποίες αντικατοπτρίζουν τους βασικούς τομείς στους οποίους μπορούν να εφαρμοστούν κυκλικές δράσεις, από την ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση έως την επαναχρησιμοποίηση, τη διοργάνωση εκδηλώσεων, τη διαχείριση εξοπλισμού και τη ψηφιακή μετάβαση. Οι κατηγορίες αυτές δεν είναι περιοριστικές: πολλές δράσεις ενδέχεται να εντάσσονται σε περισσότερα από ένα θεματικά πεδία, και οι σύλλογοι ενθαρρύνονται να συνδυάζουν ή να προσαρμόζουν τις πρακτικές ανάλογα με τους στόχους τους.

Ορισμένες καλές πρακτικές είναι απλές και χαμηλού κόστους, ενώ άλλες ενδέχεται να απαιτούν περισσότερη συντονισμένη προσπάθεια ή εξωτερική συνεργασία. Οι σύλλογοι ενθαρρύνονται να ξεκινήσουν με ό,τι είναι εφικτό, να εμπλέξουν τους νέους και τους εθελοντές από την αρχή, και να επεκτείνουν ή να συνδυάσουν σταδιακά τις δράσεις για μεγαλύτερο αντίκτυπο.

Το παρόν εγχειρίδιο δεν έχει δεσμευτικό χαρακτήρα, αλλά αποτελεί ένα υποστηρικτικό εργαλείο για την έμπνευση δράσεων, τον σχεδιασμό και την προώθηση της βιωσιμότητας μέσω του αθλητισμού.

3.2. Θεματικές Κατηγορίες και Καλές Πρακτικές

Οι επιλεγμένες καλές πρακτικές ομαδοποιούνται σε πέντε θεματικές κατηγορίες που ευθυγραμμίζονται με τις προτεραιότητες της βιωσιμότητας στον ερασιτεχνικό αθλητισμό:

3.2.1. Εκπαίδευση & Ευαισθητοποίηση

Αυτή η θεματική περιλαμβάνει πρωτοβουλίες που στοχεύουν στην ενίσχυση της κατανόησης και της ευαισθητοποίησης γύρω από τις αρχές της κυκλικής οικονομίας, μεταξύ των νεαρών αθλητών, των προπονητών, των οικογενειών και της ευρύτερης κοινότητας του μπάσκετ. Οι καλές πρακτικές που εντάσσονται σε αυτό το πεδίο περιλαμβάνουν συχνά εργαλεία άτυπης μάθησης όπως εργαστήρια, οπτικές απεικονίσεις και συμμετοχικές προκλήσεις.

Καλή Πρακτική 1: “Δώσε πάσα ένα βιβλίο” – Δανειστική Βιβλιοθήκη (Ελλάδα)

Η δράση υλοποιήθηκε από τον Αθλητικό Σύλλογο Εύνικο στην Αθήνα και δημιούργησε έναν χώρο ανταλλαγής βιβλίων εντός των εγκαταστάσεων του μπάσκετικού συλλόγου. Στόχος ήταν η προώθηση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και της φιλαναγκωσίας, ενθαρρύνοντας τους παίκτες, τις οικογένειές τους και τους επισκέπτες να δωρίζουν και να ανταλλάσσουν χρησιμοποιημένα βιβλία. Το σωματείο τοποθέτησε ράφια σε κοινόχρηστο χώρο, απηύθυνε κάλεσμα για δωρεές στην κοινότητα και διατηρούσε τη βιβλιοθήκη με τη βοήθεια εθελοντών.

Πόροι και Χρονοδιάγραμμα

Απαιτήθηκαν ελάχιστοι πόροι: επαναχρησιμοποιημένα ράφια ή τραπέζια, εκτυπωμένες πινακίδες και μια μικρή ομάδα εθελοντών. Η αρχική εγκατάσταση διήρκεσε περίπου δύο εβδομάδες, ενώ η συντήρηση γινόταν μηνιαία με ελαφρύ φόρτο.

Αποτελέσματα & Πρακτικές Συμβουλές Εφαρμογής

- Προώθησε την επαναχρησιμοποίηση και τη φιλιαναγνωσία, ενισχύοντας παράλληλα το αίσθημα της κοινότητας
- Εύκολη σε αναπαραγωγή δράση: ξεκινήστε με ένα ράφι και μια καμπάνια δωρεών χρησιμοποιώντας τα υπάρχοντα κανάλια επικοινωνίας του συλλόγου

Καλή Πρακτική 2: “Πρωταθλητές στην Ανακύκλωση” – Περιβαλλοντική Ευαισθητοποίηση μέσω του Αθλητισμού (Ελλάδα)

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε από τον Δήμο Πυλαίας–Χορτιάτη στη Θεσσαλονίκη, σε συνεργασία με την πλατφόρμα Followgreen, ενεργοποιώντας τους νέους σε δράσεις ανακύκλωσης συνδεδεμένες με τις αθλητικές τους δραστηριότητες. Οι παίκτες του μπάσκετ συνέλεξαν ανακυκλώσιμα υλικά και συγκέντρωναν πόντους για τις ομάδες τους, καλλιεργώντας την περιβαλλοντική υπευθυνότητα και την ομαδικότητα.

Πόροι και Χρονοδιάγραμμα

Καίριας σημασίας ήταν η συνεργασία με τοπικά σχολεία, η ύπαρξη ψηφιακού συστήματος καταγραφής και η υποδομή συλλογής απορριμμάτων. Το πρόγραμμα αναπτύχθηκε κατά τη διάρκεια μιας αθλητικής σεζόν, υποστηριζόμενο από εκπαιδευτικές δράσεις και κίνητρα με βραβεία.

Αποτελέσματα & Πρακτικές Συμβουλές Εφαρμογής

- Αυξημένη συμμετοχή των νέων στην ανακύκλωση μέσω της παιχνιδοποίησης και του ομαδικού πνεύματος
- *Συμβουλή Αναπαραγωγής:* Συνεργαστείτε με πλατφόρμες όπως το Followgreen και ενσωματώστε περιβαλλοντικούς στόχους σε εκδηλώσεις του συλλόγου

Καλή Πρακτική 3: Έρευνα της Ομοσπονδίας FEGABA (Federación Gallega de Baloncesto) - Μέτρηση Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης σε Μπασκετικούς Συλλόγους (Ισπανία)

Η πρωτοβουλία υλοποιήθηκε από την Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης της Γαλικίας (FEGABA), εταίρο του έργου REBOUND, με στόχο την αποτύπωση του επιπέδου περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης στους μπασκετικούς συλλόγους. Περιλάμβανε τη διανομή ενός δομημένου ερωτηματολογίου που εξέταζε θέματα όπως η κατανάλωση πόρων, η διαχείριση αποβλήτων και η στάση των συλλόγων απέναντι στη βιωσιμότητα. Τα αποτελέσματα καθοδήγησαν τις μελλοντικές περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες της FEGABA και παρείχαν μια συνοπτική εικόνα των τρεχουσών πρακτικών σε όλους τους περιφερειακούς συλλόγους.

Πόροι και Χρονοδιάγραμμα

Απαιτήθηκαν ελάχιστοι πόροι: μια ηλεκτρονική πλατφόρμα για τη δημιουργία του ερωτηματολογίου, επικοινωνία με τους συμμετέχοντες συλλόγους και χρόνος για την ανάλυση των δεδομένων. Η υλοποίηση διήρκεσε περίπου έναν μήνα και περιλάμβανε τη σχεδίαση, διανομή, συλλογή και βασική ανάλυση των απαντήσεων.

Αποτελέσματα & Πρακτικές Συμβουλές Εφαρμογής

Βοήθησε τη FEGABA να κατανοήσει τις βασικές στάσεις και πρακτικές σχετικά με τη βιωσιμότητα στους συλλόγους της περιοχής.

- Παρέιχε οδηγό για πιο στοχευμένες περιβαλλοντικές δράσεις στο μέλλον
- *Συμβουλή Αναπαραγωγής:* Χρησιμοποιήστε αυτό το μοντέλο για να συγκεντρώσετε τοπικά δεδομένα πριν την υλοποίηση περιβαλλοντικών δράσεων
- *Συμβουλή Αναπαραγωγής:* Διασφαλίστε την ανωνυμία ώστε οι απαντήσεις να είναι ειλικρινείς και ουσιαστικές

3.2.2. Πρόληψη Αποβλήτων και Επαναχρησιμοποίηση

Εστιάζει στην ελαχιστοποίηση των αποβλήτων και την προώθηση της επαναχρησιμοποίησης στο περιβάλλον του μπάσκετ. Οι πρακτικές αυτές καταδεικνύουν τρόπους για τη μείωση της εξάρτησης από προϊόντα μίας χρήσης και την παράταση του κύκλου ζωής των υλικών μέσω δημιουργικών και βιώσιμων μεθόδων.

Καλή Πρακτική 1: Ποτήρια Πολλαπλών Χρήσεων – Κατάργηση Πλαστικών Μίας Χρήσης σε Αθλητικές Εκδηλώσεις (Διεθνές – Γαλλία, Γερμανία, Ολλανδία, Ισπανία)

Η πρωτοβουλία αυτή, η οποία εφαρμόστηκε σε διάφορες διοργανώσεις μπάσκετ σε όλη τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ολλανδία και την Ισπανία, αντικατέστησε τα πλαστικά ποτήρια μιας χρήσης με επαναχρησιμοποιήσιμες εναλλακτικές λύσεις κατά τη διάρκεια αγώνων και τουρνουά.

Οι διοργανωτές εισήγαγαν ένα σύστημα “εγγύησης-επιστροφής”, όπου οι θεατές λάμβαναν το ποτό τους σε ποτήρια με το λογότυπο του συλλόγου ή της εκδήλωσης, τα οποία μπορούσαν να επιστρέψουν ή να κρατήσουν ως αναμνηστικά. Η δράση υποστηρίχθηκε από εθελοντές και επικοινωνήθηκε μέσω πινακίδων και κοινωνικών δικτύων.

Πόροι και Χρονοδιάγραμμα

Η υλοποίηση αυτής της πρωτοβουλίας, απαιτούσε απόθεμα επαναχρησιμοποιούμενων ποτηριών, πλαστικών ή βιοδιασπώμενων, συχνά με εκτύπωση λογότυπου. Οι διοργανωτές συνεργάστηκαν με υπηρεσίες καθαριότητας ή ανέλαβαν οι ίδιοι την καθαριότητα. Εθελοντές ή και προσωπικό εκπαιδεύτηκαν ώστε να εφαρμόσουν αυτό το σύστημα εγγύησης.

Η προετοιμασία διήρκεσε περίπου 2–3 εβδομάδες και περιλάμβανε την προμήθεια υλικών, τη δημιουργία σημάτων, την εκπαίδευση και την προώθηση. Μόλις εφαρμόστηκε το σύστημα, μπορούσε να αναπαραχθεί σε πολλαπλές εκδηλώσεις με ελάχιστο κόστος.

Αποτελέσματα & Πρακτικές Συμβουλές Εφαρμογής

- Σημαντική μείωση των πλαστικών αποβλήτων στις εκδηλώσεις
- Αύξηση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης μεταξύ των παρευρισκόμενων
- *Συμβουλή Αναπαραγωγής:* Αναζητήστε τοπικούς χορηγούς για την παραγωγή επώνυμων ποτηριών
- *Συμβουλή Αναπαραγωγής:* Συνδυάστε το σύστημα με άλλες δράσεις ευαισθητοποίησης

Καλή Πρακτική 2: Ενσωμάτωση Κυκλικότητας μέσω Προγραμμάτων Επισκευής και Ενοικίασης Εξοπλισμού (Διεθνές – Γαλλία, Βέλγιο, Ηνωμένο Βασίλειο)

Με επικεφαλής την Decathlon και τους συνεργάτες της, αυτή η πρωτοβουλία προωθεί την επισκευή, επαναγορά και ενοικίαση αθλητικού εξοπλισμού, στο πλαίσιο μιας ευρύτερης μετάβασης προς την κυκλική οικονομία. Σε καταστήματα και ψηφιακές πλατφόρμες, οι χρήστες έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες επισκευής, αγορά ανακατασκευασμένων ειδών ή ενοικίαση εξοπλισμού. Η προσέγγιση αυτή μειώνει τα απόβλητα και παρατείνει τη διάρκεια ζωής των προϊόντων.

Πόροι και Χρονοδιάγραμμα

Η δράση βασίστηκε στις υποδομές μεγάλων επιχειρήσεων, όπως η Decathlon, και στις συνεργασίες με παρόχους υπηρεσιών. Οι βασικοί πόροι περιλάμβαναν κιτ επισκευής και συστήματα ενοικίασης ενσωματωμένα στις λειτουργίες του καταστήματος. Χρειάστηκε εκπαίδευση προσωπικού και εσωτερικές προσαρμογές για την υποστήριξη ελέγχου, επισκευής και επαναχρησιμοποίησης προϊόντων. Η πιλοτική εφαρμογή διήρκεσε αρκετούς μήνες, αλλά μόλις εντάχθηκε στη ροή εργασιών, λειτούργησε ως μόνιμη υπηρεσία με μόνο περιοδική συντήρηση.

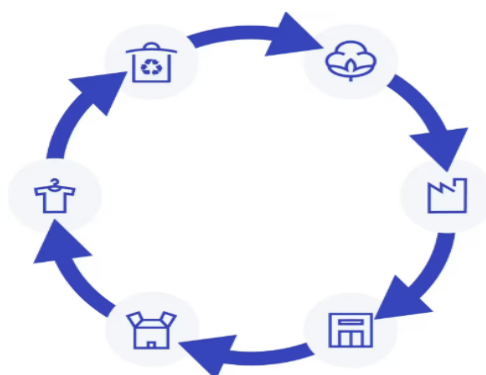
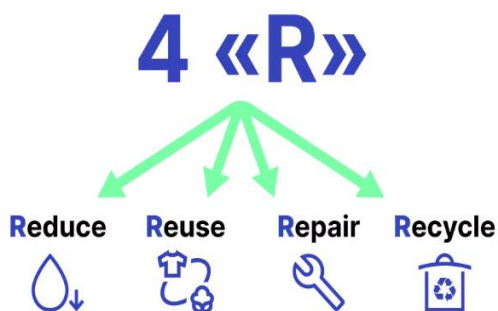

Αποτελέσματα & Πρακτικές Συμβουλές Εφαρμογής

- Προώθηση βιώσιμης καταναλωτικής συμπεριφοράς και μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος
- Παροχή προσιτής πρόσβασης σε εξοπλισμό σε ευρύτερες ομάδες του πληθυσμού
- *Συμβουλή Αναπαραγωγής:*
Προβάλετε έντονα τις επιλογές επισκευής/ενοικίασης μέσω επικοινωνιακών καναλιών.

- *Συμβουλή Αναπαραγωγής:* Ξεκινήστε πιλοτικά με επιλεγμένες κατηγορίες προϊόντων (π.χ. μπάλες, ποδήλατα)

Καλή Πρακτική 3: Διαχείριση Πόρων και Αποβλήτων – Συλλογή, Επισκευή και Επαναχρησιμοποίηση Αθλητικού Εξοπλισμού (Διεθνές – Γερμανία, Γαλλία, Ισπανία)

Ερασιτεχνικοί αθλητικοί σύλλογοι σε όλη την Ευρώπη έχουν εφαρμόσει συστήματα δωρεάς για τη συλλογή μεταχειρισμένου αθλητικού εξοπλισμού. Τα αντικείμενα επιδιορθώνονται και επαναδιανέμονται σε αθλητές ή αξιοποιούνται ως εκπαιδευτικό υλικό. Η δράση αυτή ενισχύει την αλληλεγγύη και μειώνει τα απόβλητα εξοπλισμού.

Πόροι και Χρονοδιάγραμμα

Η πρακτική βασίστηκε σε απλή υποδομή: κάδοι δωρεών, σημάτσες και εργαλεία επικοινωνίας. Εθελοντές ή προσωπικό του συλλόγου αναλάμβαναν την ταξινόμηση και βασικές επιδιορθώσεις σε ορισμένες περιπτώσεις υπήρξε συνεργασία με τοπικά εργαστήρια επισκευών ή κοινωνικές επιχειρήσεις.

Picture: De Kringwinkel

Η φάση προετοιμασίας διαρκούσε περίπου 2–3 εβδομάδες για τον σχεδιασμό και την προβολή, ενώ οι κύκλοι συλλογής και επαναχρησιμοποίησης πραγματοποιούνταν εποχιακά ή συνεχώς, ανάλογα με τη δυναμική και το ενδιαφέρον του συλλόγου.

Αποτελέσματα & Πρακτικές Συμβουλές Εφαρμογής

- Παρατείνει τον κύκλο ζωής του αθλητικού εξοπλισμού και υποστηρίζει άτομα με χαμηλότερο εισόδημα
- Καλλιεργεί κουλτούρα αλληλεγγύης και υπεύθυνης χρήσης των πόρων
- *Συμβουλή Αναπαραγωγής:* Προβάλετε τη δράση σε εκδηλώσεις ή καμπάνιες ευαισθητοποίησης

Καλή Πρακτική 4: “No Empty Clothes” – Επαναχρησιμοποίηση και Ανακύκλωση Ρούχων (Ελλάδα)

Υλοποιήθηκε από τον Αθλητικό Σύλλογο Εύνικο σε συνεργασία με τον οργανισμό Fabric Republic, με σκοπό τη συλλογή χρησιμοποιημένων ρούχων και υφασμάτων για επαναχρησιμοποίηση ή ανακύκλωση. Τοποθετήθηκαν κάδοι συλλογής στον σύλλογο και σε τοπικές εκδηλώσεις, ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή της κοινότητας. Τα είδη διαχωρίζονται και προωθούνται προς επαναχρησιμοποίηση ή διατίθενται στους συνεργαζόμενους φορείς ανακύκλωσης υφασμάτων.

Πόροι και Χρονοδιάγραμμα

Η καλή πρακτική εφαρμόστηκε σε συνεργασία με τον οργανισμό Fabric Republic, ο οποίος παρείχε κάδους με λογότυπο και υλικοτεχνική υποστήριξη για τη συλλογή και διανομή. Οι μπασκετικοί σύλλογοι όρισαν εμφανή σημεία συλλογής στις εγκαταστάσεις τους και ανέπτυξαν υλικό προώθησης για ενημέρωση του κοινού. Η αρχική προετοιμασία διήρκεσε περίπου δύο εβδομάδες, ενώ η συλλογή πραγματοποιούνταν σε συνεχή βάση, με τακτικά ραντεβού για παραλαβή από τον συνεργαζόμενο φορέα.

Αποτελέσματα & Πρακτικές Συμβουλές Εφαρμογής

- Στηρίζει την κυκλική διαχείριση υφασμάτων και μειώνει την ποσότητα αποβλήτων που καταλήγουν σε χώρους υγειονομικής ταφής
- Ενθαρρύνει υπεύθυνες καταναλωτικές συνήθειες στους νέους αθλητές
- *Συμβουλή Αναπαραγωγής:* Συνεργαστείτε με αξιόπιστους φορείς ανακύκλωσης υφασμάτων
- *Συμβουλή Αναπαραγωγής:* Διατηρήστε το ενδιαφέρον των δωρητών, κοινοποιώντας αποτελέσματα και ιστορίες με κοινωνικό αντίκτυπο

Καλή Πρακτική 5: Ανακύκλωση Παλιών Αθλητικών Παπουτσιών – Πρωτοβουλία Κυκλικής Διαχείρισης Υποδημάτων (Ελλάδα)

Η τοπική αυτή πρωτοβουλία υλοποιήθηκε από την Ακαδημία Καλαθοσφαίρισης Ε.Κ. Σταυρούπολης στη Θεσσαλονίκη, με στόχο την ευαισθητοποίηση και συμμετοχή στη βιωσιμότητα, μέσω της επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης αθλητικών παπουτσιών. Διαπιστώνοντας ότι πολλοί παίκτες απορρίπτουν παπούτσια σε καλή ή επισκευάσιμη κατάσταση, ο σύλλογος δημιούργησε σημείο συλλογής για μέλη, οικογένειες και φίλους.

Τα παπούτσια προωθούνταν σε εταιρεία ανακύκλωσης, εξειδικευμένη στην επεξεργασία υποδημάτων, με στόχο την ανάκτηση υλικών ή την προετοιμασία για περαιτέρω χρήση. Η δράση συνέβαλε στη μείωση των αποβλήτων και ενεργοποίησε την κοινότητα σε μια πρακτική περιβαλλοντική δράση.

Πόροι και Χρονοδιάγραμμα

Απαιτήθηκαν ελάχιστοι πόροι: ένας καλά επισημασμένος κάδος συλλογής τοποθετημένος στην είσοδο ή στα αποδυτήρια του συλλόγου, αφίσες ή αναρτήσεις στα κοινωνικά μέσα και συνεργασία με τοπική επιχείρηση ανακύκλωσης. Η καμπάνια ξεκίνησε έπειτα από περίπου δύο εβδομάδες σχεδιασμού και διήρκεσε για μία αθλητική σεζόν, με περιοδικές παραδόσεις από εθελοντές του συλλόγου.

Αποτελέσματα & Πρακτικές Συμβουλές Εφαρμογής

- Προσέφερε μια χειροπιαστή, χαμηλού κόστους δράση με ισχυρή συμμετοχή της κοινότητας
- Εκπαίδευσε τους νέους αθλητές σχετικά με την επαναχρησιμοποίηση και την περιβαλλοντική υπευθυνότητα
- *Συμβουλή Αναπαραγωγής:* Εντοπίστε, εκ των προτέρων, μια τοπική επιχείρηση ανακύκλωσης υποδημάτων και ορίστε το πλαίσιο συνεργασίας
- *Συμβουλή Αναπαραγωγής:* Προβάλετε τη δράση ως συλλογική προσπάθεια — εμπλέξτε αθλητές, γονείς και προπονητές

Καλή Πρακτική 6: FEGABA x ECOBALLUTION – Ενεργοποίηση Συλλόγων για Διαχείριση Αποβλήτων και Ανακύκλωση (Ισπανία)

Η πρακτική αυτή προέκυψε από τη συνεργασία της Ομοσπονδίας Καλαθοσφαίρισης της Γαλικίας (FEGABA), εταιρίου του έργου REBOUND, με την εταιρεία ECOBALLUTION. Στόχος ήταν η συστηματική ενσωμάτωση της διαλογής και ανακύκλωσης απορριμμάτων στις εγκαταστάσεις των συλλόγων μπάσκετ σε όλη τη Γαλικία (Ισπανία).

Οι σύλλογοι προμηθεύτηκαν κάδους διαλογής για συσκευασίες και οργανικά απόβλητα, καθώς και οδηγίες σωστής χρήσης.

Το πρόγραμμα περιλάμβανε επίσης εκπαίδευση για το προσωπικό και τους εθελοντές των συλλόγων, με σκοπό την ενίσχυση της ενεργής συμμετοχής και την εφαρμογή των σωστών πρακτικών στην καθημερινή λειτουργία των συλλόγων.

Πόροι και Χρονοδιάγραμμα

Η υλοποίηση απαιτούσε την προμήθεια και διανομή χρωματιστών κάδων ανακύκλωσης και εκπαιδευτικού υλικού. Η ECOBALLUTION παρείχε τεχνική υποστήριξη και συντόνιζε την αποκομιδή των απορριμμάτων. Το χρονοδιάγραμμα διέφερε ανάλογα με το μέγεθος του συλλόγου, αλλά γενικά χρειάστηκε περίπου ένας μήνας για την εγκατάσταση και την εισαγωγή, ενώ ακολούθησε συνεχής υποστήριξη και παρακολούθηση.

Αποτελέσματα & Πρακτικές Συμβουλές Εφαρμογής

- Βελτίωσε τη διαλογή απορριμμάτων στις αθλητικές εγκαταστάσεις και ενίσχυσε την περιβαλλοντική κουλτούρα στους συλλόγους
- Ενίσχυσε τη συνεργασία μεταξύ δημόσιων αθλητικών φορέων και ιδιωτικών επιχειρήσεων βιωσιμότητας
- *Συμβουλή Αναπαραγωγής:* Ξεκινήστε με πιλοτική εφαρμογή σε έναν σύλλογο για έλεγχο των διαδικασιών και στη συνέχεια επεκταθείτε
- *Συμβουλή Αναπαραγωγής:* Χρησιμοποιήστε ευδιάκριτη σήμανση στους κάδους και οργανώστε σύντομες εκπαιδεύσεις για τα μέλη

3.2.3. Βιώσιμες Αθλητικές Δραστηριότητες και Εκδηλώσεις

Η θεματική κατηγορία αυτή αναδεικνύει πρακτικές που ενσωματώνουν αρχές βιωσιμότητας στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και τις συνοδευτικές δραστηριότητες μπάσκετικών εκδηλώσεων και αθλητικών δράσεων. Από τη μείωση αποβλήτων συσκευασίας έως την εισαγωγή κυκλικών συστημάτων σε τουρνουά, οι δράσεις αυτές δείχνουν πώς ακόμα και βραχυπρόθεσμες διοργανώσεις μπορούν να λειτουργήσουν ως αφετηρία για μακροπρόθεσμες αλλαγές.

Καλή Πρακτική 1: “Τρίποντο” για την Ανακύκλωση – Προώθηση της Ανακύκλωσης Συσκευασιών μέσω Εκδηλώσεων Μπάσκετ (Ελλάδα)

Η πρακτική ξεκίνησε από την Ελληνική Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης (ΕΟΚ) σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (ΕΕΑΑ), με στόχο την ευαισθητοποίηση και την ενίσχυση συμπεριφορών ανακύκλωσης κατά τη διάρκεια αγώνων μπάσκετ. Η δράση εφαρμόστηκε σε τουρνουά με μεγάλη προσέλευση, αξιοποιώντας τη δυναμική του αθλήματος για να ενεργοποιήσει νέους αθλητές, θεατές και οικογένειες σε πρακτικές βιωσιμότητας.

Πόροι και Χρονοδιάγραμμα

Απαιτήθηκαν κάδοι ανακύκλωσης με λογότυπο, συνεργασία με την ΕΕΑΑ για τα υλικά και την υλικοτεχνική υποστήριξη, αφίσες προώθησης και εκπαιδευμένοι εθελοντές. Ο σχεδιασμός διήρκεσε περίπου τρεις εβδομάδες, ενώ η εφαρμογή συνδυάστηκε με το πρόγραμμα των εθνικών διοργανώσεων. Η δράση πραγματοποιήθηκε σε πολλαπλά γήπεδα ανά την Ελλάδα, κυρίως σε διοργανώσεις νεανικών και εφηβικών πρωταθλημάτων.

Αποτελέσματα & Πρακτικές Συμβουλές Εφαρμογής

- Ενίσχυσε την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση σε χιλιάδες φιλάθλους και αθλητές
- Ενίσχυσε τη συνεργασία μεταξύ αθλητικών συλλόγων και περιβαλλοντικών οργανώσεων
- *Συμβουλή Αναπαραγωγής:* Επικοινωνήστε με εθνικούς φορείς ανακύκλωσης για την παροχή υλικών και υποστήριξης
- *Συμβουλή Αναπαραγωγής:* Εκμεταλλευτείτε την προβολή εθνικών αγώνων για την ενίσχυση της εκπαιδευτικής διάστασης

3.2.4. Βιώσιμη Διαχείριση Εξοπλισμού και Υλικών

Η θεματική κατηγορία αυτή εστιάζει στη βιώσιμη διαχείριση, επαναχρησιμοποίηση και επέκταση του κύκλου ζωής αθλητικού εξοπλισμού, στολών και υλικών. Οι καλές πρακτικές που περιλαμβάνονται αφορούν βιώσιμες προσεγγίσεις στη διαχείριση προπονητικού υλικού,

αγωνιστικών σετ και αξεσουάρ — ανταποκρινόμενες τόσο στις περιβαλλοντικές προκλήσεις όσο και στην ανάγκη για εξοικονόμηση πόρων από τους συλλόγους.

Καλή Πρακτική 1: Αγωνιστικά και Προπονητικά Σετ – Βιώσιμη Διαχείριση Αθλητικής Ένδυσης (Ιταλία)

Αυτή η πρωτοβουλία αναπτύχθηκε από τον εταίρο του έργου ASD Borgomanero SC, με στόχο τη μείωση των απορριμμάτων και την ενίσχυση της βιωσιμότητας στη διαχείριση των στολών των παικτών. Το μοντέλο βασίζεται στην επιμήκυνση του κύκλου ζωής των αγωνιστικών και προπονητικών σετ, μέσω συστημάτων συλλογής, ανακατανομής και αποθήκευσης.

Αντί να διανέμονται νέες στολές σε κάθε αγωνιστική σεζόν, ο σύλλογος εφάρμοσε ένα σύστημα επαναχρησιμοποίησης, όπου οι υπάρχουσες στολές συλλέγονταν, ελέγχονταν και είτε αναδιανέμονταν είτε δωρίζονταν. Παράλληλα, επανασχεδιάστηκε ο τρόπος προμηθειών ώστε να εξασφαλίζεται ανθεκτικότητα και να αποφεύγονται σπάταλες δαπάνες, διατηρώντας ωστόσο την ταυτότητα και την αισθητική της ομάδας.

Πόροι και Χρονοδιάγραμμα

Απαιτήθηκε ένας καθορισμένος αποθηκευτικός χώρος, ένα απλό σύστημα καταγραφής και υποστήριξη από το προσωπικό ή και τους εθελοντές για την οργάνωση και διανομή.

Η προετοιμασία διήρκεσε περίπου έναν μήνα και εντάχθηκε μεταβατικά στην έναρξη και λήξη κάθε αγωνιστικής περιόδου.

Αποτελέσματα & Πρακτικές Συμβουλές Εφαρμογής

- Μείωσε το κόστος προμήθειας στολών και προπονητικού υλικού
- Προώθησε την κουλτούρα επαναχρησιμοποίησης στους αθλητές και το προσωπικό
- *Συμβουλή Αναπαραγωγής:* Ορίστε ένα υπεύθυνο άτομο για τον συντονισμό συλλογής και επαναδιανομής των στολών
- *Συμβουλή Αναπαραγωγής:* Ξεκινήστε με τα προπονητικά σετ και επεκταθείτε σταδιακά στις αγωνιστικές στολές

Καλή Πρακτική 2: Ανακύκλωση Επίσημων Στολών Συλλόγου – Μείωση Αποβλήτων μέσω Κυκλικής Διαχείρισης της Αθλητικής Ένδυσης (Ιταλία)

Η συγκεκριμένη καλή πρακτική, επίσης υλοποιημένη από τον εταίρο ASD Borgomanero SC, αποσκοπούσε στην υπεύθυνη διαχείριση των παλαιών στολών μέσω συνεργασίας με φορείς ανακύκλωσης υφασμάτων. Ο σύλλογος δημιούργησε σημείο συλλογής στις εγκαταστάσεις του, όπου οι αθλητές και το προσωπικό μπορούσαν να επιστρέψουν χρησιμοποιημένα ή ξεπερασμένα ρούχα για σωστή διαχείριση.

Η δράση αυτή ανέδειξε τόσο τον συμβολικό όσο και τον περιβαλλοντικό χαρακτήρα της ανακύκλωσης επώνυμων αθλητικών ενδυμάτων, αποτρέποντας την απόρριψή τους σε χώρους ταφής και ενισχύοντας τη βιωματική εκπαίδευση των νεαρών αθλητών στις αρχές της κυκλικής οικονομίας. Οι στολές που επιστράφηκαν συλλέχθηκαν, ταξινομήθηκαν και προωθήθηκαν σε εξειδικευμένες μονάδες ανακύκλωσης υφασμάτων, ώστε να επαναχρησιμοποιηθούν ως πρώτη ύλη.

Πόροι και Χρονοδιάγραμμα

Απαιτήθηκε ελάχιστη υποδομή: ένας κάδος συλλογής, αφίσες πληροφόρησης και συνεργασία με εταιρεία ανακύκλωσης υφασμάτων.

Η αρχική οργάνωση διήρκεσε περίπου δύο εβδομάδες, ενώ η συλλογή γινόταν περιοδικά (π.χ. στο τέλος κάθε σεζόν).

Αποτελέσματα & Πρακτικές Συμβουλές Εφαρμογής

- Μείωσε τα κλωστοϋφαντουργικά απόβλητα και προώθησε την υπεύθυνη κατανάλωση
- Ενίσχυσε τις αξίες βιωσιμότητας στους νέους αθλητές
- Συμβουλή Αναπαραγωγής: Συνεργαστείτε με τοπικούς φορείς ή επιχειρήσεις ανακύκλωσης
- Συμβουλή Αναπαραγωγής:

Συνδυάστε τη δράση με εκστρατείες ενημέρωσης για ενίσχυση της συμμετοχής

[Καλή Πρακτική 3: Παγούρι Αλουμινίου για Όλους – Μείωση Πλαστικών Απορριμμάτων στον Νεανικό Αθλητισμό \(Ιταλία\)](#)

Εφαρμογή και Προσέγγιση

Η πρωτοβουλία υλοποιήθηκε ομοίως από τον εταίρο του έργου ASD Borgomanero SC, με στόχο την ενίσχυση της βιώσιμης καθημερινής συνήθειας κατανάλωσης νερού από τους νέους αθλητές. Το σωματείο αντικατέστησε τα πλαστικά μπουκάλια μίας χρήσης με επαναχρησιμοποιούμενα παγούρια αλουμινίου, τα οποία μοιράστηκαν σε όλους τους αθλητές

και το προσωπικό. Η δράση επιδίωκε να διαμορφώσει μία μακροχρόνια αλλαγή στάσης απέναντι στη χρήση του νερού, τόσο στις προπονήσεις όσο και στους αγώνες.

Η μεθοδολογία ήταν απλή και αποτελεσματική: τα παγούρια παραγγέλθηκαν χονδρικά, φέρνοντας το λογότυπο του συλλόγου, και διανεμήθηκαν σε όλους τους αθλητές σε δημόσια εκδήλωση. Οι προπονητές και το προσωπικό παρακολουθούσαν τη χρήση τους, ενισχύοντας το μήνυμα μέσα από σύντομες ενημερώσεις και οπτική σήμανση στις εγκαταστάσεις.

Πόροι και Χρονοδιάγραμμα

Η υλοποίηση απαιτούσε μέτριο προϋπολογισμό για την προμήθεια των παγουριών και βασικό σχεδιασμό για τον συντονισμό της διανομής. Η προετοιμασία διήρκεσε περίπου τρεις εβδομάδες, συμπεριλαμβανομένης της επιλογής προμηθευτή, της ενημέρωσης των γονέων και του σχεδιασμού της εκδήλωσης διανομής. Η υλοποίηση πραγματοποιήθηκε με την έναρξη της σεζόν, ώστε να έχει τον μέγιστο δυνατό αντίκτυπο.

Αποτελέσματα & Πρακτικές Συμβουλές Εφαρμογής

- Συνέβαλε στη μείωση της χρήσης πλαστικών κατά τις προπονήσεις και τους αγώνες
- Ενίσχυσε την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και τις καθημερινές βιώσιμες συνήθειες των νέων
- Βελτίωσε την εικόνα του συλλόγου ως φορέα με περιβαλλοντική υπευθυνότητα

Για να εφαρμόσετε την καλή πρακτική:

- Αναζητήστε χρηματοδότηση ή χορηγίες για την αρχική προμήθεια των παγουριών
- Συνδυάστε τη διανομή με εκδηλώσεις ενημέρωσης και επικοινωνήστε το μήνυμα σε όλους τους χώρους του συλλόγου.
- Συμπεριλάβετε υπενθυμίσεις και υποστηρικτικά μηνύματα στα αποδυτήρια ή στους χώρους προπόνησης

3.2.5. Ψηφιακός Μετασχηματισμός & Μείωση Χρήσης Χαρτιού

Η θεματική αυτή κατηγορία εξετάζει πώς οι μπασκετικοί σύλλογοι και οι ομοσπονδίες μπορούν να μειώσουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα μέσω της υιοθέτησης ψηφιακών εργαλείων και της κατάργησης της περιττής χρήσης χαρτιού. Από τις ψηφιακές εγγραφές έως την ηλεκτρονική καταγραφή σκορ και την ψηφιακή επικοινωνία, οι καινοτομίες αυτές δεν

εξοικονομούν μόνο πόρους, αλλά βελτιώνουν και την οργάνωση των συλλόγων και την προσβασιμότητα της πληροφορίας.

Καλή Πρακτική 1: FEGABA x Digital Transition – Προώθηση της Βιωσιμότητας μέσω Ψηφιοποιημένων Διοργανώσεων (Ισπανία)

Η δράση υλοποιήθηκε, από τον εταίρο του έργου, Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης της Γαλικίας (FEGABA) με σκοπό την κατάργηση των έντυπων διαδικασιών στις περιφερειακές διοργανώσεις μπάσκετ. Στο πλαίσιο μιας συνολικής στρατηγικής για τη βιωσιμότητα, η FEGABA αντικατέστησε τις έντυπες φόρμες αγώνων, τα στατιστικά και τα επίσημα έγγραφα με ψηφιακές εκδοχές, αξιοποιώντας τάμπλετ και λογισμικό διαχείρισης.

Η πρωτοβουλία εντάχθηκε μέσα σε ένα ευρύτερο πλάνο περιβαλλοντικής ευθύνης και περιλάμβανε εκπαιδευτικά σεμινάρια για διαιτητές και προσωπικό, ώστε να υποστηριχθεί η ομαλή μετάβαση.

Η πρακτική δεν συνέβαλε μόνο στη βιωσιμότητα, αλλά βελτίωσε και την αποτελεσματικότητα και την πρόσβαση στα δεδομένα.

Πόροι και Χρονοδιάγραμμα

Η υλοποίηση της καλής πρακτικής, απαιτούσε την αγορά τάμπλετ, την ανάπτυξη ή προσαρμογή λογισμικού διοργανώσεων και τη διεξαγωγή εργαστηρίων εκπαίδευσης. Η φάση προετοιμασίας διήρκεσε περίπου 1–2 μήνες, ακολουθούμενη από σταδιακή εφαρμογή σε πρωταθλήματα και αγώνες. Η τεχνική υποστήριξη ήταν κρίσιμη στις πρώτες εβδομάδες για την ομαλή υιοθέτηση του συστήματος.

Αποτελέσματα & Πρακτικές Συμβουλές Εφαρμογής

- Μείωσε δραστικά την κατανάλωση χαρτιού και τα διοικητικά απόβλητα
 - Βελτίωσε την ακρίβεια των δεδομένων και την πρόσβαση στα αποτελέσματα και στατιστικά των αγώνων
 - Ενίσχυσε τη δυνατότητα της ομοσπονδίας να παρακολουθεί σε πραγματικό χρόνο τις διοργανώσεις
- Για να αναπαράγετε την πρακτική:

- Ξεκινήστε με την αξιολόγηση της ψηφιακής ετοιμότητας του οργανισμού σας
- Εκπαιδεύστε επαρκώς τους υπευθύνους ώστε να χρησιμοποιούν τα νέα εργαλεία με αυτοπεποίθηση
- Ξεκινήστε πιλοτικά τη μετάβαση από τους μικρότερους αγώνες προς τα μεγαλύτερα πρωταθλήματα

4. Από την Πράξη στη Δράση: Συστάσεις, Διεύρυνση και Κληρονομιά

4.1. Πρακτικές Συστάσεις

Το έργο REBOUND συγκέντρωσε ένα πλούσιο σύνολο καλών πρακτικών που καταδεικνύουν πώς μπορούν να εφαρμοστούν οι αρχές της κυκλικής οικονομίας στα πλαίσια του αθλητισμού και συγκεκριμένα του μπάσκετ. Οι πρακτικές αυτές είτε εφαρμόστηκαν άμεσα από τους εταίρους του έργου —τον Αθλητικό Σύλλογο Εύνικο στην Ελλάδα, την FEGABA στην Ισπανία και την ASD Borgomanero στην Ιταλία— είτε επιλέχθηκαν από αξιόπιστες διαδικτυακές πηγές και διεθνείς πρωτοβουλίες που παρουσιάζουν καινοτόμα και αναπαραγώγιμα μοντέλα βιωσιμότητας στον αθλητισμό.

Σκοπός του παρόντος εγχειριδίου δεν είναι μόνο η παρουσίαση αυτών των πρακτικών, αλλά και η υποστήριξη συλλόγων μπάσκετ, δήμων, σχολείων και άλλων φορέων της κοινότητας, ώστε να κατανοήσουν πώς μπορούν να τις προσαρμόσουν και να τις εφαρμόσουν στο δικό τους περιβάλλον.

Οι παρακάτω συστάσεις αποτελούν έναν πρακτικό οδηγό δράσης. Βασίζονται στη συλλογική εμπειρία των εταίρων του έργου REBOUND κατά τη διάρκεια της φάσης εντοπισμού, τεκμηρίωσης και πιλοτικής εφαρμογής των καλών πρακτικών. Δεν είναι αυστηρές οδηγίες, αλλά ευέλικτες προτάσεις που μπορούν να βοηθήσουν τους εμπλεκόμενους φορείς να ξεκινήσουν, να ξεπεράσουν κοινά εμπόδια και να προσαρμόσουν τις αρχές της βιωσιμότητας στη δική τους πραγματικότητα — ανεξαρτήτως μεγέθους, πόρων ή τοποθεσίας.

1. Ξεκινήστε μικρά, σκεφτείτε μεγάλα

Αρχίστε με δράσεις που είναι εύκολα υλοποιήσιμες και δεν απαιτούν σημαντικούς πόρους, όπως η ανταλλαγή βιβλίων ή ρούχων, η χρήση επαναχρησιμοποιούμενων ποτηριών ή απλές καμπάνιες ευαισθητοποίησης. Αυτές οι πρώτες μικρές επιτυχίες δημιουργούν δυναμική, αποδεικνύουν ότι είναι εφικτές και ενισχύουν την εσωτερική αποδοχή. Όταν μεγαλώσει η εξοικείωση, ο σύλλογος μπορεί σταδιακά να επεκτείνει ή να ενσωματώσει πιο δομημένες δράσεις.

2. Προσαρμόστε τις πρακτικές στο περιβάλλον σας

Πριν εφαρμόσετε οποιαδήποτε πρακτική, αξιολογήστε τις δυνατότητες του συλλόγου σας: διαθέσιμους χώρους, χρόνο προσωπικού ή εθελοντών, επίπεδο συμμετοχής της κοινότητας. Επιλέξτε ή τροποποιήστε τις δράσεις ώστε να ταιριάζουν στις ανάγκες, την κουλτούρα και τις φιλοδοξίες σας.

3. Εμπλέξτε την κοινότητα από νωρίς

Η συμμετοχή παιδιών, γονέων, εθελοντών και τοπικών φορέων είναι καθοριστική για την επιτυχία. Οι δράσεις αποδίδουν καλύτερα όταν σχεδιάζονται ή υλοποιούνται με τη συμβολή εκείνων που επηρεάζονται από αυτές. Καλλιεργήστε το αίσθημα ιδιοκτησίας, ορίζοντας ρόλους όπως «πρεσβευτές νεολαίας», «γονείς-εθελοντές» ή «συντονιστές δωρεών».

4. Χρησιμοποιήστε πρώτα ό,τι διαθέτετε

Όποτε είναι δυνατό, αξιοποιήστε υλικά, χώρους ή δίκτυα που υπάρχουν ήδη. Αυτό μπορεί να σημαίνει μετατροπή μιας αίθουσας αναμονής σε βιβλιοθήκη, χρήση παλιών τραπεζιών για τοποθέτηση κάδων περισυλλογής ή συνεργασία με κοντινά σχολεία ή δήμους για την προώθηση των δράσεων.

5. Επικοινωνήστε με σαφήνεια και δημιουργικότητα

Η οπτική καθοδήγηση και το ξεκάθαρο μήνυμα κάνουν μεγάλη διαφορά στη συμμετοχή. Χρησιμοποιήστε αφίσες, ανακοινώσεις, ψηφιακές πλατφόρμες και τις εκδηλώσεις του συλλόγου για να διαδώσετε το μήνυμα. Ξεκάθαρες οδηγίες, έξυπνα συνθήματα και ελκυστικά οπτικά βοηθούν στην κατανόηση του «γιατί» και του «πώς» της κάθε δράσης.

6. Ενσωματώστε τις δράσεις στην κουλτούρα του συλλόγου

Για να έχει διάρκεια ο αντίκτυπος, οι κυκλικές δράσεις πρέπει να γίνουν κομμάτι της καθημερινής λειτουργίας του συλλόγου, όχι απλές μεμονωμένες ενέργειες. Συμπεριλάβετε τη βιωσιμότητα σε ομιλίες προπονητών, ετήσιες εκδηλώσεις ή ενημερώσεις ομάδων. Ορίστε υπευθύνους για τη βιωσιμότητα στις ομάδες ή στο προσωπικό ώστε να υπάρχει συνέχεια.

7. Παρακολουθήστε, γιορτάστε και αξιολογήστε

Καταγράψτε τα αποτελέσματα, έστω και με απλούς δείκτες (π.χ. αριθμός αντικειμένων που επαναχρησιμοποιήθηκαν, άτομα που συμμετείχαν). Γιορτάστε τις μικρές επιτυχίες μαζί με την κοινότητα. Επιπλέον η κοινοποίηση των αποτελεσμάτων ενισχύει το κίνητρο και βοηθά στη βελτιστοποίηση των δράσεων στο μέλλον.

8. Επενδύστε πάνω σε συνεργασίες

Συνεργαστείτε με τοπικές ΜΚΟ, κοινωνικές επιχειρήσεις, εταιρείες ανακύκλωσης ή φορείς της αυτοδιοίκησης. Πολλές από τις δράσεις είναι πιο αποτελεσματικές και αποδοτικές όταν υλοποιούνται με εξωτερική υποστήριξη, ειδικά σε ό,τι αφορά τη μεταφορά, τις επισκευές ή τις δράσεις μεγάλης εμβέλειας.

4.2. Στρατηγική Διεύρυνσης και Αναπαραγωγής

Το έργο REBOUND σχεδιάστηκε όχι μόνο για να δοκιμάσει καινοτόμες πρακτικές κυκλικής οικονομίας σε επιλεγμένους συλλόγους μπάσκετ, αλλά και για να διασφαλίσει ότι αυτές οι πρακτικές μπορούν να μεταφερθούν, να αναπτυχθούν και να προσαρμοστούν από άλλους. Η παρούσα ενότητα περιγράφει ένα στρατηγικό πλαίσιο για την κλιμάκωση και την αναπαραγωγή των καλών πρακτικών του REBOUND εντός και εκτός του αρχικού εταιρικού σχήματος.

1. Ορίστε το περιβάλλον αναπαραγωγής σας

Πριν προσπαθήσετε να αναπαραγάγετε ή να επεκτείνετε μια πρακτική, αξιολογήστε προσεκτικά το πλαίσιο εφαρμογής της:

- Τι είδους σύλλογος ή οργανισμός θα την υλοποιήσει;
- Ποιο είναι το μέγεθος, η δομή και η διαθέσιμη υποδομή;
- Ποιοι είναι οι βασικοί εμπλεκόμενοι (π.χ. αθλητές, γονείς, εθελοντές, δήμοι);

Αυτή η αρχική διάγνωση θα σας βοηθήσει να προσδιορίσετε ποιες καλές πρακτικές είναι κατάλληλες για αναπαραγωγή και πώς θα πρέπει να προσαρμοστούν.

2. Επιλέξτε ευέλικτες και υψηλού αντίκτυπου πρακτικές

Ορισμένες πρακτικές έχουν μεγαλύτερο δυναμικό αναπαραγωγής λόγω χαμηλού κόστους, ευελιξίας και τεκμηριωμένης επιτυχίας σε διαφορετικά περιβάλλοντα.

Για παράδειγμα:

- Ανταλλαγές βιβλίων ή επαναχρησιμοποίηση αθλητικών ειδών απαιτούν ελάχιστη επένδυση
- Καμπάνιες ευαισθητοποίησης μπορούν να επεκταθούν εύκολα μέσω ψηφιακού περιεχομένου
- Προγράμματα συλλογής ειδών προς επαναχρησιμοποίηση μπορούν να ενισχυθούν με τη συνεργασία των δήμων

Δώστε προτεραιότητα σε καλές πρακτικές που έχουν επιδείξει ισχυρή συμμετοχή, έχουν μετρήσιμα περιβαλλοντικά ή κοινωνικά αποτελέσματα και μπορούν να ενσωματωθούν εύκολα στην καθημερινή λειτουργία των συλλόγων.

3. Προσαρμόστε τα υλικά και τα μηνύματα που θέλετε να περάσετε στο κοινό

Η τοπική προσαρμογή είναι απαραίτητη. Αν και ο πυρήνας της κάθε πρακτικής παραμένει ο ίδιος, το μήνυμα, η οπτική επικοινωνία και ο τρόπος υλοποίησης πρέπει να προσαρμόζονται στις πολιτισμικές, γλωσσικές και τοπικές ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής.

4. Δημιουργήστε έναν “Οδηγό Αναπαραγωγής”

Για κάθε καλή πρακτική, εξετάστε τη δυνατότητα δημιουργίας ενός απλού οδηγού αναπαραγωγής που να περιλαμβάνει:

- Βήματα υλοποίησης (τι να κάνετε, με ποια σειρά κ.λπ.)
- Προτεινόμενα υλικά (αφίσες, πινακίδες, πρότυπα οδηγιών)
- Καθορισμό ρόλων και αρμοδιοτήτων
- Παραδείγματα χρονοδιαγραμμάτων
- Ιδέες για παρακολούθηση και αξιολόγηση

Αυτό θα βοηθήσει και άλλους συλλόγους/οργανισμούς/ομοσπονδίες να εφαρμόσουν την πρακτική με σιγουριά και σαφήνεια.

5. Αξιοποιήστε κοινωνικά δίκτυα και εκδηλώσεις

Η επέκταση είναι πιο αποτελεσματική όταν η διάδοση γίνεται με στρατηγική. Μοιραστείτε τις πρακτικές:

- Σε συνεδριάσεις ομοσπονδιών ή σεμινάρια προπονητών
- Σε τοπικές ή δημοτικές εκπαιδευτικές ή αθλητικές εκδηλώσεις
- Στο πλαίσιο περιβαλλοντικών ή βιώσιμων πρωτοβουλιών

Οι ομοσπονδίες μπάσκετ και οι δημόσιοι φορείς μπορούν να λειτουργήσουν ως επιταχυντές, ενσωματώνοντας τις πρακτικές στο ετήσιο πρόγραμμα των συλλόγων.

6. Ενσωματώστε την καλή πρακτική θεσμικά

Για να διασφαλιστεί η μακροχρόνια βιωσιμότητα, οι πρακτικές δεν θα πρέπει να εξαρτώνται αποκλειστικά από μεμονωμένα άτομα ή προσωρινή χρηματοδότηση.

Προσπαθήστε να:

- Ενσωματώσετε τις κυκλικές πρακτικές στους κανονισμούς ή τα εγχειρίδια του συλλόγου
- Δημιουργήσετε ετήσιους ρόλους υπευθύνων βιωσιμότητας στις ομάδες
- Συνεργαστείτε με τοπικούς χορηγούς για τη συνεχή υποστήριξη των δράσεων

7. Παρακολουθήστε, κοινοποιήστε και επεκταθείτε εκ νέου

Η αναπαραγωγή είναι μια εξελικτική διαδικασία. Οι σύλλογοι θα πρέπει να συλλέγουν ανατροφοδότηση, να προσαρμόζουν τις δράσεις και να κοινοποιούν τις τροποποιήσεις τους στην ευρύτερη κοινότητα. Το REBOUND ενθαρρύνει την ανταλλαγή γνώσης μεταξύ συλλόγων, δήμων και εκπαιδευτών, για τη συνεχή βελτίωση και την έμπνευση νέων λύσεων.

4.3. Τελικές Σκέψεις

Το έργο REBOUND ξεκίνησε με μια απλή αλλά ισχυρή ιδέα: ότι οι σύλλογοι μπάσκετ μπορούν να είναι κάτι περισσότερο από χώροι εκπαίδευσης· μπορούν να λειτουργήσουν ως καταλύτες για περιβαλλοντική αλλαγή, κοινωνική ένταξη και αλλαγή συμπεριφοράς προς τη βιωσιμότητα. Κατά τη διάρκεια του έργου, αυτό το όραμα πήρε σάρκα και οστά μέσω μιας δυναμικής συνεργασίας μεταξύ συλλόγων, δήμων και κοινοτικών φορέων στην Ελλάδα, την Ιταλία και την Ισπανία.

Οι καλές πρακτικές που παρουσιάζονται σε αυτό το εγχειρίδιο δεν είναι απλώς μεμονωμένες δραστηριότητες· είναι οι σπόροι μιας πολιτισμικής αλλαγής. Από τα παγούρια αλουμινίου και τις γωνιές ανταλλαγής βιβλίων έως τις μαθητικές καμπάνιες ανακύκλωσης και τις ψηφιακές καινοτομίες, κάθε πρωτοβουλία αντανακλά μια δέσμευση στο να κάνουμε τα πράγματα διαφορετικά. Και παρόλο που τα εργαλεία, τα υλικά και οι φορείς μπορεί να διαφέρουν, το βασικό μήνυμα παραμένει το ίδιο: ***η βιωσιμότητα δεν είναι πολυτέλεια — είναι ευθύνη, και μπορεί να επιτευχθεί μέσα από απλές, καθημερινές πράξεις στις κοινότητές μας.***

Το REBOUND έδειξε ότι οι αρχές της κυκλικής οικονομίας μπορούν να ενσωματωθούν με ουσιαστικό τρόπο στη ρουτίνα των αθλητικών βάσεων. Απέδειξε ότι οι σύλλογοι — ακόμη και με περιορισμένους πόρους — μπορούν να ηγηθούν, αναθεωρώντας τη σχέση τους με τα υλικά, ενισχύοντας την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και καλλιεργώντας αξίες ένταξης και υπευθυνότητας. Κατά συνέπεια, οι νεαροί αθλητές δεν γίνονται μόνο καλύτεροι παίκτες, αλλά και πιο συνειδητοποιημένοι πολίτες.

Καθώς το εγχειρίδιο αυτό φτάνει σε μπασκετικούς συλλόγους, προπονητές, εκπαιδευτικούς και τοπικές αρχές στην Ευρώπη και πέρα από αυτήν, ελπίζουμε να εμπνεύσει νέες συνεργασίες και φρέσκες ιδέες. Οι πρακτικές που παρουσιάζονται σε αυτές τις σελίδες προορίζονται για να εφαρμοστούν, να προσαρμοστούν και να πολλαπλασιαστούν. Κάθε σύλλογος, όσο μικρός κι αν

Co-funded by
the European Union

είναι, μπορεί να ξεκινήσει από κάπου — με ένα ράφι γεμάτο δωρισμένα βιβλία, μια καμπάνια συλλογής ρούχων ή μια απλή δράση επαναχρησιμοποίησης.

Η βιωσιμότητα, όπως και ο αθλητισμός, ανθεί μέσα από τη συμμετοχή. Ας συνεχιστεί το ταξίδι του REBOUND – πάσα με την πάσα, σουτ με το σουτ, πράξη με την πράξη.

Rimodellare le organizzazioni del basket utilizzando l'economia circolare e i nuovi sviluppi

D2.2 – Rebound Manuale

Data di consegna: 31/07/2025

Autore: Giannis Tsiaras, Tero P.C.

Dettagli del progetto

Acronimo del progetto	REBOUND
Titolo del progetto	Rimodellare le organizzazioni del basket utilizzando l'economia circolare e i nuovi sviluppi
Programma	ERASMUS+ SPORT
Data di inizio	1 Gennaio 2025
Durata	18 mesi
Convenzione di sovvenzione n.	101184531

Co-funded by the
European Union

Dettagli sui risultati finali

Numero di risultati finali	D2.2 - Rebound Manuale
Numero del pacchetto di lavoro	WP2 - Mappatura e sviluppo dell'economia circolare
Titolo del risultato finale	Rebound Manuale (output progetto 2)
Beneficiario capofila	Tero P.C.
Data di scadenza	31/07/2025
Data di presentazione effettiva	31/07/2025
Tipo di deliverable	Rapporto
Livello di diffusione	Pubblico

Scheda di controllo

Versione	Dattero	Descrizione
V0.1	31/07/2025	Abbozzo

Partner

Nome del partner	Nome breve	Paese
TERO MONOPROSOPI IKE	Tero P.C.	Grecia
FEDERAZIONE GALIZIANA DI PALLACANESTRO	FEGABA	Spagna
EVNIKOS SPORTS CLUB	EVNIKOS SC	Grecia
A.S.D. BORGOMANERO SPORTING CLUB	ASD BORGOMANERO	Italia

Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e i pareri espressi sono tuttavia solo quelli dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelli dell'Unione europea o dell'Agenzia esecutiva per l'istruzione e la cultura (EACEA). Né l'Unione europea né l'EACEA possono essere ritenuti responsabili per essi.

Contenuto

1. Contesto – Informazioni Sul Progetto REBOUND	4
2. Introduzione	5
2.1. Scopo e campo di applicazione del manuale	5
2.2. Approccio metodologico	5
3. Manuale Di REBOUND	6
3.1. Come utilizzare le buone pratiche	6
3.2. Aree tematiche e buone pratiche	6
3.2.1. Educazione e sensibilizzazione	7
3.2.2. Prevenzione e riutilizzo dei rifiuti	9
3.2.3. Attività ed eventi sportivi sostenibili	15
3.2.4. Gestione sostenibile delle attrezzature e dei materiali	16
3.2.5. Trasformazione digitale e riduzione della carta	19
4. Dalla pratica all'azione: raccomandazioni, scalabilità ed eredità	20
4.1. Raccomandazioni pratiche	20
4.2. Strategia di scalabilità e replica	22
4.3. Riflessione finale	24

1. Contesto – Informazioni Sul Progetto REBOUND

REBOUND affronta l'obiettivo di "promuovere l'educazione nello sport e attraverso lo sport" attraverso la formulazione e la realizzazione di una formazione educativa per lo staff e gli atleti di tutte le età delle società di basket, puntando sull'applicazione dei metodi dell'economia circolare. Il progetto lavora su due livelli: integrare i principi dell'economia circolare nelle attività quotidiane del club e incorporarli nell'organizzazione di eventi.

Gli obiettivi specifici di REBOUND sono:

- **Mappatura e sviluppo dell'economia circolare:** questo obiettivo si concentrerà sull'analisi delle migliori pratiche in termini di economia circolare nelle società sportive di basket, già in atto in Europa. Questi saranno adottati per soddisfare le esigenze del personale e degli atleti di tutte le età dei club di basket.

Questo obiettivo sarà quello di inquadrare l'intervento e descrivere il processo, gli strumenti e i consigli pratici per le organizzazioni sportive per sperimentare diversi modelli operativi a beneficio loro e dell'ambiente.

Verrà sviluppato il manuale didattico per i formatori che descrive i dettagli della formazione per i metodi di economia circolare, su 2 (due) livelli di applicazione:

- Attività quotidiane dei club
- Durante l'organizzazione di eventi/giochi

per raggiungere: Sostenibilità ambientale, Redditività economica, Responsabilità sociale e Attrarre più persone nel basket.

- **Implementazione degli interventi REBOUND:** Gli interventi REBOUND consisteranno in azioni relative alla formazione dello staff e degli atleti di tutte le età delle società di basket, sulle metodologie dell'economia circolare.
- **Disseminazione e coinvolgimento:** questo obiettivo si concentrerà sul raggiungimento di un'ampia diffusione dei risultati del progetto. I social media saranno ampiamente utilizzati insieme alla fornitura di informazioni su eventi, workshop, incontri a cui parteciperanno i partner.

REBOUND lavorerà su tre livelli supportando la comunità (sviluppando programmi di formazione sull'economia circolare), influenzando l'aspetto sociale coinvolgendo nel processo lo staff e gli atleti di tutte le età dei club di basket, per l'applicazione immediata delle conoscenze che influenzano a livello personale aumentando le convinzioni nell'economia circolare e costruendo competenze per preparare gli studenti ad un'azione attiva e di successo nell'implementazione dei metodi dell'economia circolare.

2. Introduzione

2.1. Scopo e campo di applicazione del manuale

Questo manuale funge da guida pratica all'implementazione e strumento di documentazione per la metodologia e i risultati di REBOUND. È progettato per club di basket, allenatori, educatori e responsabili politici che cercano di:

- Capire come lo sport può favorire pratiche circolari
- Esplorare le buone pratiche testate
- Replicare o adattare queste azioni all'interno dei propri contesti

e quindi, dare ai club di basket l'opportunità di ottenere il controllo al fine di ridurre gli sprechi e massimizzare l'uso delle risorse mantenendo prodotti, materiali e risorse in uso il più a lungo possibile.

Il manuale delinea le basi concettuali del progetto e fornisce una guida chiara e di facile utilizzo per mettere in pratica le buone pratiche. È anche un utile riferimento per il coordinamento, la replica e il coinvolgimento degli stakeholder da parte dei partner.

2.2. Approccio metodologico

Lo sviluppo di questo manuale ha seguito un processo strutturato e partecipativo che ha coinvolto tutti i partner del progetto. L'obiettivo era quello di garantire che le buone pratiche selezionate fossero pertinenti, adattabili e facili da replicare in diversi contesti di basket di base.

Il processo si è svolto in tre fasi principali:

- **Raccolta dei dati**

Ogni partner ha condotto una ricerca mirata, sia a tavolino che orientata alla comunità, per identificare esempi di pratiche di economia circolare nello sport. Queste includevano iniziative interne dei partner di REBOUND e casi esterni ottenuti attraverso interviste, database online e reti esistenti.

- **Valutazione e selezione**

Le pratiche sono state valutate utilizzando un modello condiviso basato su criteri specifici: rilevanza per il basket, allineamento ai principi dell'economia circolare (riutilizzo, riduzione, riparazione), fattibilità dell'implementazione, impatto sociale e ambientale e potenziale di replicazione. Il consorzio ha discusso e perfezionato la rosa dei candidati in modo collaborativo.

- **Strutturazione dei contenuti**

Le pratiche selezionate sono state formattate in modo coerente per includere elementi chiave come obiettivi, processo di implementazione, risorse necessarie e suggerimenti per la replica. Le informazioni pratiche derivanti dalle azioni pilota e l'esperienza dei partner sono state integrate, ove applicabile, per migliorare l'usabilità.

Questo approccio ha fatto sì che il manuale combinasse sia le pratiche testate sul campo dai partner del progetto sia esempi innovativi tratti da contesti europei più ampi.

3. Manuale Di REBOUND

3.1. Come utilizzare le buone pratiche

Le buone pratiche presentate in questo manuale offrono esempi pratici di come i principi dell'economia circolare possano essere integrati nei contesti sportivi di base, con particolare attenzione ai club di basket. Piuttosto che proporre modelli rigidi, si tratta di azioni flessibili e adattabili che possono essere modellate in base alle esigenze specifiche, alle dimensioni e al contesto di ciascun club.

Ogni buona pratica è documentata in modo conciso e accessibile. La descrizione include chi l'ha implementata, quando e dove ha avuto luogo, gli elementi chiave dell'implementazione, le risorse e i tempi necessari e approfondimenti pratici per la replica. Questa struttura consente ai club e alle organizzazioni di comprendere rapidamente in cosa consiste la pratica, valutarne l'importanza per il loro contesto e decidere come potrebbe essere applicata o adattata.

Le buone pratiche sono raggruppate in cinque categorie tematiche, che riflettono aree comuni in cui possono svolgersi azioni circolari che vanno dalla consapevolezza e dall'educazione al riutilizzo, alla gestione degli eventi, al ciclo di vita delle attrezzature e alla trasformazione digitale. Queste categorie non sono restrittive; Molte azioni possono sovrapporsi a temi diversi e i club sono incoraggiati a combinare o modificare gli allenamenti per adattarli ai loro obiettivi.

Alcune delle buone pratiche sono semplici e a basso costo, mentre altre possono richiedere un maggiore coordinamento o collaborazione esterna. I club sono incoraggiati a iniziare con ciò che è fattibile, coinvolgere i giovani e i volontari fin dall'inizio e ampliare o combinare gradualmente le pratiche per ottenere un maggiore impatto.

Questo manuale non è prescrittivo, ma piuttosto uno strumento di supporto per ispirare l'azione, informare la pianificazione e promuovere la sostenibilità attraverso lo sport.

3.2. Aree tematiche e buone pratiche

Le pratiche selezionate sono raggruppate in cinque aree tematiche in linea con le priorità di sostenibilità nello sport di base:

3.2.1. Educazione e sensibilizzazione

Questo tema include iniziative volte ad aumentare la comprensione e la consapevolezza dei principi dell'economia circolare tra i giovani atleti, gli allenatori, le famiglie e la più ampia comunità del basket. Le pratiche nell'ambito di questo tema includono spesso strumenti di apprendimento informale come workshop, spettacoli visivi e sfide partecipative.

Buona pratica 1: Passare un libro – Biblioteca di scambio libri (Grecia)

Implementata dall'Evnikos Sports Club di Atene, questa iniziativa ha creato un punto di scambio di libri all'interno dei locali del club di basket. Mira a promuovere la consapevolezza ambientale e le abitudini di lettura incoraggiando i giocatori, le famiglie e i visitatori a donare e scambiare libri usati. Il club ha allestito scaffali in un'area comune, ha invitato le donazioni della comunità e ha mantenuto la biblioteca con i volontari.

Risorse e cronologia

Erano necessarie risorse minime: scaffali o tavoli riutilizzati, cartelli stampati e un team di volontari. L'installazione ha richiesto circa due settimane, seguita da una manutenzione mensile della luce.

Risultati chiave e suggerimenti per la replica

- Ha promosso il riutilizzo e l'alfabetizzazione, costruendo al contempo un senso di comunità più forte
- Semplice da replicare: inizia con uno scaffale e una campagna di donazioni utilizzando la comunicazione esistente del club

Buona pratica 2: Campioni nel riciclaggio – Consapevolezza ambientale attraverso lo sport (Grecia)

Questo programma è stato implementato dal Comune di Pylaia-Chortiatis in collaborazione con Followgreen, coinvolgendo i giovani in attività di riciclaggio legate alla loro routine sportiva. I giocatori di basket hanno raccolto materiali riciclabili e guadagnato punti per le loro squadre, promuovendo la responsabilità ambientale e il lavoro di squadra.

Risorse e cronologia

Le partnership con le scuole locali, i sistemi di tracciamento digitale e l'infrastruttura di raccolta sono stati fondamentali. Il programma si è svolto nell'arco di una stagione sportiva, supportata da eventi educativi e incentivi a premi.

Risultati chiave e suggerimenti per la replica

- Maggiore coinvolgimento dei giovani nel riciclo attraverso la gamification e lo spirito di squadra
- Collabora con piattaforme locali come Followgreen e integra gli obiettivi ambientali negli eventi del club

Buona Pratica 3: STUDIO FEGABA – Misurare la consapevolezza ambientale nei club di basket (Spagna)

Questa iniziativa è stata realizzata dalla Federazione Galiziana di Pallacanestro (FEGABA) per valutare il livello di consapevolezza ambientale tra i club di basket. Ha comportato la distribuzione di un sondaggio strutturato che ha esplorato aspetti come il consumo di risorse, la gestione dei rifiuti e l'atteggiamento dei club nei confronti della sostenibilità. I risultati hanno informato le future azioni di sostenibilità di FEGABA e hanno offerto un'istantanea delle pratiche attuali nei club regionali.

Risorse e cronologia

La pratica richiedeva risorse minime: uno strumento di indagine online, comunicazione ai club partecipanti e tempo analitico per interpretare i risultati. L'implementazione è durata circa un mese, compresa la progettazione del sondaggio, la distribuzione, la raccolta dei dati e l'analisi di base.

Risultati chiave e suggerimenti per la replica

- Ha aiutato FEGABA a comprendere la consapevolezza di base e le pratiche relative alla sostenibilità nei club regionali
- Ha fornito indicazioni per iniziative di sostenibilità più personalizzate nei programmi futuri
- *Suggerimento per la replica:* utilizzare questo modello per raccogliere dati contestuali prima di avviare interventi ambientali in contesti sportivi

- *Suggerimento per la replica:* Garantisci l'anonimato per incoraggiare risposte oneste e complete da parte dei club

3.2.2. Prevenzione e riutilizzo dei rifiuti

Focalizzato sulla riduzione al minimo degli sprechi e sulla promozione del riutilizzo negli ambienti di basket. Queste pratiche dimostrano come ridurre la dipendenza dagli articoli monouso e prolungare il ciclo di vita dei materiali attraverso mezzi creativi e sostenibili.

Buona pratica 1: bicchieri riutilizzabili per bevande – Eliminazione della plastica monouso durante gli eventi sportivi (Internazionale – Francia, Germania, Paesi Bassi, Spagna)

Implementata in diversi eventi di basket di base in Francia, Germania, Paesi Bassi e Spagna, questa iniziativa ha sostituito i bicchieri di plastica usa e getta con alternative riutilizzabili durante le partite e i tornei. Gli organizzatori introdussero un sistema di deposito-restituzione in cui gli spettatori ricevevano bevande in bicchieri riutilizzabili di marca, che potevano restituire o conservare come souvenir. L'iniziativa è stata supportata da volontari e comunicata attraverso cartelli e social media.

Risorse e cronologia

L'implementazione di questa pratica richiedeva una scorta di bicchieri riutilizzabili, di plastica o biodegradabili, spesso marchiati con il logo del club o dell'evento. Gli organizzatori hanno collaborato con i servizi di pulizia o gestito internamente le operazioni di pulizia. I volontari o il personale designato sono stati formati per utilizzare un semplice sistema di deposito-restituzione. La fase di preparazione è durata circa 2-3 settimane e ha incluso l'approvvigionamento dei materiali, la creazione della segnaletica, la formazione e la promozione. Una volta implementato, il sistema potrebbe essere scalato e riutilizzato in più eventi con costi ricorrenti minimi.

Risultati chiave e suggerimenti per la replica

- Riduzione significativa dei rifiuti di plastica generati durante gli eventi
- Maggiore consapevolezza tra i partecipanti sulle pratiche ambientali
- Coinvolgi gli sponsor locali per la produzione di tazze con il marchio
- Combinare il sistema con altre azioni di sensibilizzazione

Buona pratica 2: Incorporare la circolarità attraverso programmi di riparazione e noleggio dei prodotti (Internazionale – Francia, Belgio, Regno Unito)

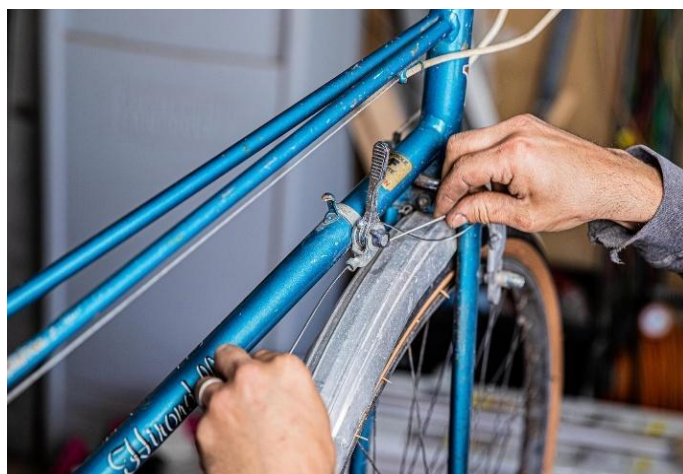
Guidata da Decathlon e dai suoi partner, questa iniziativa promuove la riparazione, il riacquisto e il noleggio di attrezzature sportive nell'ambito di un più ampio passaggio verso un'economia circolare. Nei negozi e online, gli utenti possono accedere a servizi di riparazione, acquistare articoli ricondizionati o noleggiare attrezzature. Ciò riduce lo spreco di materiale e prolunga il ciclo di vita del prodotto.

Risorse e cronologia

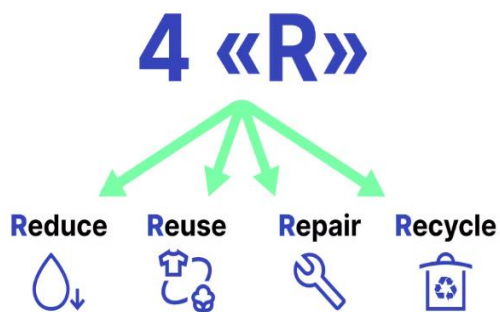
Questa iniziativa ha sfruttato la logistica e l'infrastruttura dei principali rivenditori di articoli sportivi, come Decathlon, e le loro partnership con i fornitori di servizi. Le risorse essenziali includevano kit di riparazione e sistemi di noleggio integrati nelle operazioni del negozio. La formazione del personale e gli adeguamenti dei processi interni sono stati necessari per consentire l'ispezione, la riparazione e il rinoleggio degli articoli usati. L'implementazione ha richiesto diversi mesi per il pilota, ma una volta integrato nei flussi di lavoro aziendali, il sistema è entrato a far parte della normale offerta di servizi, richiedendo solo manutenzione e aggiornamenti di routine.

Risultati chiave e suggerimenti per la replica

- Promuove un comportamento sostenibile dei consumatori e riduce l'impatto ambientale
- Fornisce l'accesso conveniente alle apparecchiature a un pubblico più ampio
- Garantire la visibilità delle opzioni di riparazione/noleggio attraverso la comunicazione
- *Suggerimento per la replica:* inizia in piccolo sperimentando categorie di prodotti specifiche (ad es. biciclette, palloni da basket)

Buona pratica 3: Gestione delle risorse e dei rifiuti – Raccolta, riparazione e riutilizzo delle attrezzature sportive (Internazionale – Germania, Francia, Spagna)

I club di base di tutta Europa hanno implementato sistemi di donazione per raccogliere attrezzature sportive usate. Questi articoli vengono riparati e ridistribuiti agli atleti o riutilizzati per l'allenamento. L'iniziativa promuove la solidarietà riducendo al minimo gli sprechi di attrezzature.

Picture: De Kringwinkel

Risorse e cronologia

Lo studio è stato costruito attorno a un'infrastruttura semplice: contenitori per le donazioni, segnaletica e strumenti di comunicazione. I volontari o il personale del club hanno aiutato con lo smistamento e le piccole riparazioni e, in alcuni casi, i club hanno collaborato con officine di riparazione locali o organizzazioni dell'economia sociale. La fase di configurazione durava in genere 2-3 settimane per la pianificazione e la sensibilizzazione. I cicli di donazione e riutilizzo sono stati quindi condotti stagionalmente o continuamente, a seconda della capacità e dell'interesse del club.

Risultati chiave e suggerimenti per la replica

- Prolunga la vita dell'attrezzatura sportiva e supporta i partecipanti a basso reddito
- Costruisce una cultura comunitaria di condivisione e intraprendenza
- *Suggerimento per la replica:* promuovi l'iniziativa attraverso eventi o campagne di sensibilizzazione

- *Suggerimento per la replica*: coordinarsi con i centri di riutilizzo locali o le imprese sociali

Buona pratica 4: Niente vestiti vuoti – Riutilizzo e riciclaggio dei vestiti (Grecia)

Implementata dall'Evnikos Basketball Club in collaborazione con Fabric Republic, questa iniziativa raccoglie indumenti e tessuti usati per il riutilizzo o il riciclaggio. Le scatole di raccolta sono state collocate presso il club e gli eventi locali per incoraggiare le donazioni della comunità. Gli articoli vengono smistati e incanalati verso reti di riutilizzo o partner per il riciclaggio dei tessuti.

Risorse e cronologia

La pratica è stata implementata in collaborazione con Fabric Republic, che ha fornito contenitori per abbigliamento brandizzati e supporto logistico per la raccolta e la redistribuzione. Le società di basket aderenti all'iniziativa hanno designato punti di raccolta visibili all'interno delle proprie strutture. È stato preparato e diffuso materiale promozionale per aumentare la consapevolezza. L'allestimento iniziale ha richiesto circa due settimane e il ritiro è avvenuto su base continuativa, con ritiri coordinati regolarmente tra il club e l'organizzazione partner.

Risultati chiave e suggerimenti per la replica

- Supporta la gestione tessile circolare e riduce i rifiuti in discarica
- Incoraggia abitudini di consumo responsabili nei giovani atleti
- *Suggerimento per la replica*: collabora con rinomati riciclatori tessili per la lavorazione

- *Suggerimento per la replica:* mantieni il coinvolgimento dei donatori condividendo i risultati e le storie di impatto

Buona pratica 5: Riciclaggio di vecchie scarpe sportive – Iniziativa per le calzature circolari (Grecia)

Questa iniziativa dal basso è stata coordinata dalla E.K. Stavroupolis Basketball Academy di Salonicco, in Grecia, come azione locale per promuovere la sostenibilità attraverso il riutilizzo e il riciclo delle calzature sportive. Riconoscendo che i giocatori di basket spesso gettano le scarpe in buone condizioni o riparabili, il club ha creato un punto di raccolta in cui membri, famiglie e amici potevano donare scarpe sportive usate.

Le scarpe sono state poi consegnate a un'azienda di riciclaggio specializzata nella lavorazione di calzature usate, nel recupero di materiali o nella loro preparazione per un ulteriore utilizzo. L'azione ha contribuito a ridurre gli sprechi e a coinvolgere la comunità del club in una pratica pratica ambientale.

Risorse e cronologia

L'iniziativa ha richiesto solo risorse minime: un bidone di raccolta chiaramente etichettato posizionato all'ingresso del club o nell'area degli spogliatoi, poster informativi o annunci sui social media e una collaborazione con un servizio di riciclaggio locale. La campagna è stata lanciata entro due settimane dalla pianificazione ed è durata una stagione, con rilasci periodici coordinati dai volontari del club.

Risultati chiave e suggerimenti per la replica

- Offerta di un'azione tangibile e a basso costo per la circolarità con una forte partecipazione della comunità
- Ha contribuito a educare i giovani giocatori al riutilizzo e alla responsabilità ambientale
- *Suggerimento per la replica:* identifica un'azienda di riciclaggio locale che accetta le calzature e definisce la logistica in anticipo
- *Suggerimento per la replica:* promuovi l'azione come uno sforzo collettivo: coinvolgi atleti, genitori e allenatori

Buona pratica 6: FEGABA x ECOBALLUTION – Coinvolgere i club sportivi nella gestione e nel riciclaggio dei rifiuti (Spagna)

Questa pratica ha avuto origine dalla collaborazione tra la Federazione Galiziana di Pallacanestro (FEGABA) e la società ECOBALLUTION. L'obiettivo era quello di introdurre abitudini sistematiche di raccolta differenziata e riciclaggio dei rifiuti nelle squadre di basket di tutta la Galizia.

Ai club sono stati forniti bidoni per la raccolta differenziata degli imballaggi e dei rifiuti organici, insieme a linee guida per un uso corretto.

Il programma includeva anche la formazione del personale del club e dei volontari per costruire la titolarità e migliorare la conformità.

Risorse e cronologia

L'implementazione ha comportato l'acquisto e la distribuzione di contenitori per il riciclaggio e materiali educativi con codice colore. ECOBALLUTION ha fornito supporto tecnico e coordinamento della raccolta dei rifiuti. La tempistica variava a seconda delle dimensioni del club, ma generalmente richiedeva un mese per la configurazione e l'onboarding, seguito da supporto e monitoraggio continui.

Risultati chiave e suggerimenti per la replica

- Miglioramento della raccolta differenziata negli impianti di basket e rafforzamento della cultura ambientale all'interno dei club
- Promozione della cooperazione tra enti sportivi pubblici e imprese private di sostenibilità
- *Suggerimento per la replica:* inizia con un club pilota per testare la logistica e poi passa ad altre sedi
- *Suggerimento per la replica:* Garantire la chiarezza visiva nel posizionamento dei contenitori e condurre brevi sessioni di formazione per i membri del club

3.2.3. Attività ed eventi sportivi sostenibili

Quest'area tematica mette in evidenza le pratiche che incorporano i principi di sostenibilità nella progettazione, nella realizzazione e nelle attività più ampie di eventi di basket e iniziative sportive. Dalla riduzione al minimo dei rifiuti di imballaggio all'introduzione di sistemi circolari durante i tornei, queste azioni dimostrano come anche gli eventi a breve termine possano diventare piattaforme per un cambiamento a lungo termine.

Buona pratica 1: "Un tiro da tre punti" per il riciclo – Promuovere il riciclo degli imballaggi attraverso eventi di basket (Grecia)

Questa pratica è stata avviata dalla Federazione Ellenica di Pallacanestro (EOK) in collaborazione con la Hellenic Recycling Recovery Corporation (EEAA), con l'obiettivo di aumentare la consapevolezza e promuovere comportamenti di riciclaggio durante gli eventi di basket. L'iniziativa è stata implementata durante i tornei ad alta partecipazione e ha sfruttato l'entusiasmo intorno allo sport per coinvolgere giovani atleti, spettatori e famiglie in abitudini sostenibili.

Risorse e cronologia

Le risorse necessarie includevano contenitori per il riciclaggio con marchio, collaborazione con EEAA per i materiali e la logistica, poster promozionali e volontari formati. La pianificazione ha richiesto circa tre settimane, mentre l'attuazione è stata allineata con il programma degli eventi nazionali di basket. La pratica è stata implementata in più sedi in tutta la Grecia, soprattutto durante le competizioni giovanili e giovanili.

Risultati chiave e suggerimenti per la replica

- Maggiore consapevolezza ambientale tra migliaia di appassionati e giocatori di basket
- Rafforzamento della collaborazione tra istituzioni sportive e organizzazioni ambientaliste
- *Suggerimento per la replica:* Rivolgersi alle agenzie nazionali di riciclaggio per i materiali e il supporto logistico
- *Suggerimento per la replica:* utilizzare la visibilità degli eventi nazionali per massimizzare la portata educativa

3.2.4. Gestione sostenibile delle attrezzature e dei materiali

Quest'area tematica si concentra sulla gestione sostenibile, il riutilizzo e l'estensione del ciclo di vita di attrezzature, abbigliamento e materiali sportivi. Le pratiche che rientrano in questa categoria includono la gestione sostenibile dell'attrezzatura da allenamento, delle uniformi e degli accessori, affrontando sia le preoccupazioni ambientali che l'efficacia dei costi per i club.

Buona Pratica 1: Kit da gara e da allenamento – Approccio sostenibile alla gestione dell'abbigliamento sportivo (Italia)

Questa iniziativa è stata sviluppata da ASD Borgomanero SC, partner del progetto, per ridurre gli sprechi e migliorare la sostenibilità nella gestione delle divise da basket. La pratica ruota attorno al prolungamento del ciclo di vita dei kit da partita e da allenamento attraverso sistemi centralizzati di raccolta, redistribuzione e conservazione.

Invece di offrire nuovi kit ogni stagione, il club ha implementato un sistema di riutilizzo in cui le divise esistenti venivano raccolte, controllate per verificarne le condizioni e riassegnate o donate. Questo approccio includeva anche una migliore pianificazione dell'approvvigionamento per garantire la durabilità e ridurre l'eccesso di ordini, mantenendo al contempo l'identità e la qualità del team.

Risorse e cronologia

La pratica richiedeva uno spazio dedicato per lo stoccaggio, un sistema di tracciamento dell'inventario di base e il supporto del personale/volontari per lo smistamento e il coordinamento. La preparazione è durata circa un mese ed è stata inserita nei periodi di transizione stagionale del club (fine/inizio della stagione sportiva).

Risultati chiave e suggerimenti per la replica

- Costi ridotti per le uniformi e l'attrezzatura da allenamento
- Promosso la cultura del riuso tra gli atleti e lo staff
- *Suggerimento per la replica:* Assegnare un coordinatore uniforme per gestire la raccolta e la redistribuzione
- *Suggerimento per la replica:* inizia puntando sui kit di allenamento prima di passare alle divise complete

Buona pratica 2: Riciclaggio delle divise ufficiali del club – Riduzione dei rifiuti attraverso l'abbigliamento sportivo circolare (Italia)

Anche questa iniziativa è stata guidata dall'ASD Borgomanero SC, con l'obiettivo di smaltire responsabilmente le vecchie divise da basket attraverso partnership con fornitori di riciclaggio tessile. Il club ha introdotto un punto di riciclaggio presso le sue strutture dove gli atleti e il personale possono restituire l'attrezzatura usata o obsoleta per un corretto trattamento.

La pratica ha sottolineato il valore simbolico e ambientale del riciclo dell'abbigliamento sportivo di marca, evitando lo smaltimento in discarica ed educando i giovani giocatori al concetto di circolarità. Le uniformi restituite venivano raccolte, smistate e inviate a riciclatori tessili specializzati per essere riutilizzate come materia prima.

Risorse e cronologia

Sono state necessarie infrastrutture minime, un'unica cassetta di raccolta, poster informativi e il coordinamento con un partner per il riciclaggio dei tessuti. L'allestimento ha richiesto circa 2 settimane e la raccolta è stata condotta periodicamente (ad esempio, alla fine di ogni stagione).

Risultati chiave e suggerimenti per la replica

- Ha evitato che i rifiuti tessili finissero in discarica e incoraggiato il consumo responsabile
- Rafforzamento dei valori di sostenibilità tra i giovani attori
- *Suggerimento per la replica:* collabora con servizi di riciclaggio dei tessili locali o regionali
- *Suggerimento per la replica:* combina l'iniziativa con campagne di sensibilizzazione per migliorare il coinvolgimento e la partecipazione

Buona pratica 3: Borraccia in alluminio per tutti – Ridurre i rifiuti di plastica negli sport giovanili (Italia)

Attuazione e approccio

L'iniziativa è stata coordinata dall'ASD Borgomanero SC, partner del progetto REBOUND, con l'obiettivo di promuovere abitudini sostenibili tra i giovani giocatori di basket. La pratica prevedeva la sostituzione delle bottiglie di plastica usa e getta con borracce in alluminio riutilizzabili, che sono state distribuite a tutti gli atleti e allo staff. L'iniziativa ha promosso un cambiamento comportamentale a lungo termine per quanto riguarda l'idratazione e la responsabilità ambientale, soprattutto durante gli allenamenti e le partite.

La metodologia è stata semplice ma d'impatto: le bottiglie di alluminio sono state ordinate all'ingrosso, marchiate con il logo del club e consegnate a ciascun atleta durante un evento pubblico. Gli allenatori e i membri dello staff hanno monitorato attivamente il loro utilizzo e hanno rafforzato il messaggio attraverso briefing di squadra e segnaletica visibile presso le strutture.

Risorse e cronologia

L'implementazione ha richiesto un budget modesto per l'ordinazione delle bottiglie di alluminio e una pianificazione di base per coordinare la consegna e la distribuzione. La preparazione ha richiesto circa tre settimane, compresa la selezione dei fornitori, la comunicazione con i genitori e la pianificazione dell'evento di distribuzione. Il lancio stesso è stato allineato con l'inizio della stagione per massimizzare l'impatto.

Risultati chiave e suggerimenti per la replica

- Ha contribuito a ridurre i rifiuti di plastica durante gli allenamenti e le partite
- Rafforzamento dell'educazione ambientale e delle abitudini quotidiane sostenibili tra i giovani
- Rafforzare l'immagine del club come organizzazione responsabile dal punto di vista ambientale

Per replicare questa pratica:

- Garantire il finanziamento per l'ordine iniziale della bottiglia, possibilmente tramite sponsor locali
- Utilizzare gli eventi del club come opportunità per aumentare la consapevolezza e distribuire materiali
- Includi promemoria e messaggi di supporto negli spogliatoi o nelle aree di allenamento

3.2.5. Trasformazione digitale e riduzione della carta

Quest'area tematica esplora come i club e le federazioni di basket possono ridurre la loro impronta ambientale adottando strumenti digitali ed eliminando l'uso inutile della carta. Dalle registrazioni senza carta alla registrazione digitale del punteggio e alla comunicazione, queste innovazioni non solo consentono di risparmiare risorse, ma semplificano anche le operazioni del club e migliorano l'accessibilità.

Buona pratica 1: FEGABA x Transizione digitale – Promuovere la sostenibilità attraverso concorsi senza carta (Spagna)

Implementata dalla Federazione Galiziana di Pallacanestro (FEGABA), questa pratica mirava a eliminare i processi cartacei nelle competizioni regionali di basket. Attraverso una trasformazione digitale completa, FEGABA ha sostituito i fogli di gioco stampati, le statistiche e i documenti ufficiali con alternative digitali che utilizzano tablet e strumenti software.

L'iniziativa faceva parte di una più ampia strategia ambientale della federazione e prevedeva sessioni di formazione per arbitri e ufficiali di tavolo per sostenere la transizione. La pratica non solo ha contribuito agli obiettivi di sostenibilità, ma ha anche migliorato l'efficienza e l'accessibilità dei dati.

Risorse e cronologia

La pratica richiedeva l'acquisto di tablet, lo sviluppo o la personalizzazione di software da competizione e l'organizzazione di workshop di formazione. La fase di preparazione è durata circa 1-2 mesi, seguita da un'implementazione graduale tra campionati ed eventi. Il supporto tecnico è stato essenziale nelle prime settimane per garantire una transizione senza intoppi.

Risultati chiave e suggerimenti per la replica

- Drastica riduzione del consumo di carta e degli sprechi amministrativi
- Migliore precisione dei dati e facilità di accesso ai risultati e alle statistiche delle partite

- Potenziata la capacità della federazione di monitorare le competizioni in tempo reale

Per replicare questa pratica:

- Conduci una valutazione della preparazione digitale della tua organizzazione
- Formare i funzionari e il personale a utilizzare i nuovi strumenti con sicurezza
- Pilota la transizione nei campionati più piccoli prima del dispiegamento su larga scala

4. Dalla pratica all'azione: raccomandazioni, scalabilità ed eredità

4.1. Raccomandazioni pratiche

Il progetto REBOUND ha riunito una ricca raccolta di buone pratiche che riflettono come i principi dell'economia circolare possano essere applicati nel contesto del basket di base. Queste pratiche sono state implementate direttamente dalle organizzazioni partner del progetto (Evnikos Sports Club in Grecia, FEGABA in Spagna e ASD Borgomanero in Italia), oppure selezionate da fonti online credibili e iniziative internazionali che dimostrano modelli innovativi e replicabili nella sostenibilità dello sport.

L'obiettivo di questo manuale non è solo quello di mostrare queste pratiche, ma anche di supportare i club di basket, i comuni, le scuole e altri attori della comunità nella comprensione di come tali azioni possano essere trasferite e adattate ai propri ambienti.

Le seguenti raccomandazioni sono intese come guida pratica. Si basano sull'esperienza collettiva del partenariato REBOUND durante le fasi di identificazione, documentazione e pilotaggio. Piuttosto che istruzioni rigide, offrono consigli flessibili per aiutare le parti interessate a iniziare, superare le sfide comuni e adattare i principi di sostenibilità alle loro realtà specifiche, indipendentemente dalle dimensioni, dalle risorse o dall'ubicazione.

1. Inizia in piccolo, pensa in grande

Inizia con azioni gestibili che richiedono risorse minime, come scambi di libri o vestiti, bicchieri riutilizzabili o semplici campagne di sensibilizzazione. Piccoli successi creano slancio, dimostrano la fattibilità e creano supporto interno. Una volta che la familiarità cresce, i club possono scalare gradualmente le loro azioni o adottare pratiche più strutturate.

2. Personalizza le pratiche nel tuo ambiente

Prima di implementare qualsiasi pratica, valuta la capacità del tuo club, gli spazi disponibili, il tempo del personale o dei volontari e il livello di coinvolgimento della comunità. Scegli o adatta le pratiche di conseguenza per adattare alle tue esigenze, alla tua cultura e alle tue ambizioni.

3. Coinvolgere la comunità in anticipo

L'impegno di bambini, genitori, volontari e attori locali è la chiave del successo. Le pratiche funzionano meglio se co-progettate o implementate con il contributo di coloro che influenzano. Promuovi un senso di appartenenza creando ruoli partecipativi come giovani ambasciatori, genitori-volontari o coordinatori delle donazioni.

4. Utilizzare prima le risorse esistenti

Quando possibile, riutilizza materiali, spazi o reti già esistenti. Ciò potrebbe significare riconvertire una sala d'attesa in una biblioteca, utilizzare vecchi tavoli per scatole di raccolta o collaborare con scuole o comuni vicini per la promozione e il supporto.

5. Comunicare in modo chiaro e creativo

I segnali visivi e i messaggi fanno una differenza significativa nei tassi di partecipazione. Usa poster, annunci, piattaforme digitali ed eventi del club per spargere la voce. Istruzioni chiare, slogan accattivanti e immagini aiutano a trasmettere il "perché" e il "come" di ogni azione.

6. Integrare le pratiche nella cultura del club

Per sostenere l'impatto, le azioni circolari dovrebbero diventare parte della cultura del club, non solo eventi una tantum. Includi la sostenibilità nei briefing del team, nelle discussioni con gli allenatori o negli eventi annuali. Nominare punti di contatto per la sostenibilità all'interno del team o del personale per mantenere la continuità.

7. Monitorare, celebrare e riflettere

Tieni traccia dei risultati, anche con indicatori di base (ad esempio, numero di elementi riutilizzati, partecipanti coinvolti). Festeggia i piccoli traguardi con la tua community. La condivisione dei risultati aumenta la motivazione e aiuta a perfezionare le pratiche per una migliore implementazione futura.

8. Costruisci sulle partnership

Collaborare con ONG locali, imprese sociali, riciclatori o enti comunali. Molte delle pratiche diventano più efficaci ed efficienti se implementate con un supporto esterno, soprattutto nei casi che coinvolgono la logistica, le riparazioni o le campagne di sensibilizzazione su larga scala.

4.2. Strategia di scalabilità e replica

Il progetto REBOUND è stato progettato non solo per testare pratiche innovative di economia circolare all'interno di ambienti di basket di base selezionati, ma anche per garantire che queste pratiche potessero essere trasferite, scalate e adattate da altri. Questa sezione delinea un quadro strategico per scalare e replicare le buone pratiche REBOUND all'interno e all'esterno del partenariato originale.

1. Definire l'ambiente di replica

Prima di tentare di scalare una pratica, valutare attentamente il contesto in cui verrà implementata:

- Che tipo di club o organizzazione ospiterà lo studio?
- Quali sono le dimensioni, la struttura e l'infrastruttura disponibile?
- Chi sono i principali stakeholder (ad esempio, atleti, genitori, volontari, comuni)?

Questa diagnosi iniziale aiuterà a determinare quali pratiche sono più adatte per la replicazione e come dovrebbero essere adattate.

2. Seleziona pratiche adattabili e ad alto impatto

Alcune pratiche hanno un maggiore potenziale di replica grazie al basso costo, alla flessibilità e al successo comprovato in vari ambienti. Per esempio:

- Gli scambi di libri o il riutilizzo dell'abbigliamento sportivo richiedono un investimento minimo
- Le campagne di sensibilizzazione possono essere scalate attraverso i contenuti online
- I programmi di raccolta orientati al riuso possono essere ampliati attraverso la collaborazione comunale

Dare priorità alle pratiche che hanno dimostrato un forte coinvolgimento, risultati ambientali/sociali misurabili e facilità di integrazione nelle routine del club.

3. Adattare materiali e messaggi

La localizzazione è essenziale. Sebbene i concetti pratici di base rimangano gli stessi, la messaggistica, le immagini e i metodi di consegna dovrebbero essere adattati alle sensibilità culturali, linguistiche e locali.

4. Creare un toolkit di replica

Per ogni esercitazione, è consigliabile preparare un semplice "pacchetto di replica" che include:

- Fasi di implementazione (cosa fare, in quale ordine, ecc.)
- Materiali suggeriti (poster, cartelli, modelli di istruzioni)
- Ruoli e responsabilità
- Esempi di timeline
- Idee di monitoraggio

Questo aiuterà gli altri a implementare la pratica con sicurezza e chiarezza.

5. Sfrutta reti ed eventi

La scalabilità ha più successo quando la diffusione è strategica. Condividi le pratiche durante:

- Riunioni della federazione e seminari per allenatori
- Istruzione comunale o eventi sportivi
- Iniziative di sostenibilità locali o regionali

Le associazioni di basket e gli enti del settore pubblico possono fungere da acceleratori, aiutando i club a incorporare gli allenamenti nei loro calendari annuali.

6. Istituzionalizzare la pratica

Per garantire la sostenibilità a lungo termine, gli studi non dovrebbero basarsi esclusivamente su campioni una tantum o su finanziamenti temporanei.

Prova a:

- Includere le pratiche circolari nei manuali di club o nelle procedure di onboarding
- Creare ruoli annuali di sostenibilità all'interno dei team
- Collabora con gli sponsor locali per sostenere la continuità degli studi

7. Monitora, condividi e ridimensiona di nuovo

La replica è un processo iterativo. I club dovrebbero raccogliere feedback, modificare e quindi condividere i loro adattamenti con la comunità più ampia. REBOUND incoraggia la condivisione delle conoscenze tra club, comuni ed educatori sportivi per migliorare continuamente e ispirare nuove soluzioni.

4.3. Riflessione finale

Il progetto REBOUND è partito da un'idea semplice ma potente: i club di basket di base possono essere più di semplici spazi di allenamento, ma possono essere catalizzatori per la trasformazione ambientale, l'inclusione sociale e il cambiamento sostenibile dei comportamenti. Nel corso del progetto, questa visione ha preso vita attraverso una collaborazione dinamica tra club, comuni e attori della comunità in Grecia, Italia e Spagna.

Le buone pratiche presentate in questo manuale sono più che attività isolate, sono i semi di un cambiamento culturale. Dalle bottiglie riutilizzabili agli angoli di scambio di libri, dalle campagne di riciclo guidate dai giovani alle innovazioni digitali, ogni iniziativa riflette l'impegno a fare le cose in modo diverso. E mentre gli strumenti, i materiali e gli attori possono variare, il messaggio di fondo rimane lo stesso: ***la sostenibilità non è un lusso, è una responsabilità e può essere raggiunta attraverso le azioni quotidiane all'interno delle nostre comunità.***

REBOUND ha dimostrato che i principi dell'economia circolare possono essere incorporati in modo significativo nelle routine dello sport di base. Ha dimostrato che i club, anche con risorse limitate, possono aprire la strada ripensando il loro rapporto con i materiali, aumentando la consapevolezza ambientale e promuovendo valori inclusivi. A loro volta, i giovani atleti non solo diventano giocatori migliori, ma anche cittadini più consapevoli.

Mentre questo manuale raggiunge club di basket, allenatori, educatori e autorità locali in tutta Europa e oltre, speriamo che ispiri nuove collaborazioni e nuove idee. Le pratiche all'interno di queste pagine sono pensate per essere raccolte, adattate e moltiplicate. Ogni club, non importa quanto piccolo, può iniziare da qualche parte: con uno scaffale di libri donati, una raccolta di vestiti o una semplice campagna di riutilizzo.

La sostenibilità, come lo sport, vive di partecipazione. Lascia che il viaggio REBOUND continui un passaggio, un colpo, un'azione alla volta.

Reestructuración de las organizaciones de baloncesto mediante la economía circular y los nuevos avances

D2.2 – Manual de Rebound

Fecha de entrega: 31/07/2025

Autor: Giannis Tsiaras, Tero P.C.

Detalles del proyecto

Acrónimo del proyecto	REBOUND
Título	Reestructuración de las organizaciones de baloncesto mediante la economía circular y nuevos avances
Programa	ERASMUS+ DEPORTES
Fecha de inicio	1 de enero de 2025
Duración	18 meses
N.º del acuerdo de subvención	101184531

Co-funded by the
European Union

Detalles del producto

Número de entregable	D2.2 - Manual de Rebound
Número del paquete de trabajo	WP2 - Mapeo y desarrollo de la economía circular
Título del entregable	Manual de Rebound (Resultado del proyecto 2)
Beneficiario principal	Tero P.C.
Fecha de entrega	31/07/2025
Fecha de presentación real	31/07/2025
Tipo de entrega	Informe
Nivel de difusión	Público

Hoja de control

Versión	Fecha	Descripción
V0.1	31/07/2025	Primer borrador

Socios

Nombre del socio	Nombre abreviado	País
TERO MONOPROSOPI IKE	Tero P.C.	Grecia
FEDERACIÓN GALEGA DE BALONCESTO	FEGABA	España
CLUB DEPORTIVO EVNIKOS	EVNIKOS SC	Grecia
A.S.D. BORGOMANERO CLUB DEPORTIVO	ASD BORGOMANERO	Italia

Financiado por la Unión Europea. Las opiniones y puntos de vista expresados son, sin embargo, los de los autores y no reflejan necesariamente los de la Unión Europea ni los de la Agencia Ejecutiva en el ámbito Educativo y Cultural (EACEA). Ni la Unión Europea ni la EACEA se hacen responsables de ellos.

Contenido

1. Antecedentes: Acerca Del Proyecto REBOUND	4
2. Introducción	5
2.1. Objetivo y alcance del manual	5
2.2. Enfoque metodológico	5
3. Manual REBOUND	6
3.1. Cómo utilizar las buenas prácticas	6
3.2. Áreas temáticas y buenas prácticas	7
3.2.1. Educación y sensibilización	7
3.2.2. Prevención y reutilización de residuos	9
3.2.3. Actividades y eventos deportivos sostenibles	15
3.2.4. Gestión sostenible de equipos y materiales	17
3.2.5. Transformación digital y reducción del uso de papel	19
4. De la práctica a la acción: recomendaciones, ampliación y legado	21
4.1. Recomendaciones prácticas	21
4.2. Estrategia de ampliación y replicación	22
4.3. Reflexión final	24

1. Antecedentes: Acerca Del Proyecto REBOUND

REBOUND aborda el objetivo de «promover la educación en y a través del deporte» mediante la formulación y la ejecución de una formación educativa para el personal y los deportistas de todas las edades de clubes de baloncesto, centrándose en la aplicación de métodos de economía circular. El proyecto trabaja en dos niveles: integrar los principios de la economía circular en las actividades cotidianas de los clubes e incorporarlos a la organización de eventos.

Los objetivos específicos de REBOUND son:

- **Mapeo y desarrollo de la economía circular:** este objetivo se centrará en analizar las mejores prácticas en materia de economía circular en los clubes deportivos de baloncesto, ya existentes en Europa. Estas se adoptarán para adaptarlas a las necesidades del personal y los deportistas de todas las edades de los clubes de baloncesto.

Este objetivo se centrará, en la práctica, en enmarcar la intervención y describir el proceso, las herramientas y los consejos prácticos para que las organizaciones deportivas prueben diferentes modelos operativos que les beneficien tanto a ellas como al medio ambiente.

Se elaborará un manual educativo para formadores en el que se describirán los detalles de la formación sobre métodos de economía circular, en dos niveles de aplicación:

- Actividades cotidianas de los clubes
- Durante la organización de eventos/partidos

para lograr: Sostenibilidad medioambiental, viabilidad económica, responsabilidad social y atraer a más personas al baloncesto.

- **Implementación de las intervenciones REBOUND:** Las intervenciones REBOUND consistirán en acciones relacionadas con la formación del personal y los deportistas de todas las edades de los clubes de baloncesto sobre métodos de economía circular.
- **Difusión y participación:** Este objetivo se centrará en lograr una amplia difusión de los resultados del proyecto. Se utilizarán ampliamente las redes sociales, junto con la difusión de información sobre eventos, talleres y reuniones en los que participarán los socios.

REBOUND trabajará en tres niveles: apoyando a la comunidad (mediante el desarrollo de programas de formación en economía circular), influyendo en el aspecto social mediante la participación del personal y los deportistas de todas las edades de los clubes de baloncesto en el proceso, para la aplicación inmediata de los conocimientos, e influyendo a nivel personal mediante el aumento de las creencias sobre la economía circular y el desarrollo de habilidades que permitan a los alumnos actuar con éxito y de forma activa en la implementación de métodos de economía circular.

2. Introducción

2.1. Objetivo y alcance del manual

Este manual sirve como guía práctica de implementación y herramienta de documentación de la metodología y los resultados de REBOUND. Está diseñado para clubes de baloncesto, entrenadores, educadores y responsables políticos que deseen:

- Comprender cómo el deporte puede fomentar las prácticas circulares
- Explorar buenas prácticas probadas
- Replicar o adaptar estas acciones a sus propios contextos

y, de este modo, dar a los clubes de baloncesto la oportunidad de tomar el control para reducir los residuos y maximizar el uso de los recursos, manteniendo los productos, materiales y recursos en uso durante el mayor tiempo posible.

El manual describe los fundamentos conceptuales del proyecto y ofrece una guía clara y fácil de usar para poner en práctica las buenas prácticas. También es una referencia útil para la coordinación entre socios, la replicación y la participación de las partes interesadas.

2.2. Enfoque metodológico

El desarrollo de este manual siguió un proceso estructurado y participativo en el que participaron todos los socios del proyecto. El objetivo era garantizar que las buenas prácticas seleccionadas fueran pertinentes, adaptables y fáciles de replicar en diferentes contextos de baloncesto de base.

El proceso se desarrolló en tres etapas principales:

- **Recopilación de datos**

Cada socio llevó a cabo una investigación específica, tanto documental como orientada a la comunidad, para identificar ejemplos de prácticas de economía circular en el deporte. Entre ellos se incluyeron iniciativas internas de los socios de REBOUND y casos externos obtenidos a través de entrevistas, bases de datos en línea y redes existentes.

- **Evaluación y selección**

Las prácticas se evaluaron utilizando una plantilla compartida basada en criterios específicos: relevancia para el baloncesto, alineación con los principios de la economía circular (reutilización, reducción, reparación), viabilidad de implementación, impacto social y medioambiental, y potencial de réplica. El consorcio debatió y perfeccionó la lista de candidatos preseleccionados de forma colaborativa.

- **Estructuración del contenido**

Las prácticas seleccionadas se formatearon de manera coherente para incluir elementos clave como los objetivos, el proceso de implementación, los recursos necesarios y consejos para su replicación. Se integraron los conocimientos prácticos de las acciones piloto y la experiencia de los socios, cuando procedía, para mejorar la usabilidad.

Este enfoque garantizó que el manual combinara tanto prácticas probadas sobre el terreno por los socios del proyecto como ejemplos innovadores extraídos de contextos europeos más amplios.

3. Manual REBOUND

3.1. Cómo utilizar las buenas prácticas

Las buenas prácticas presentadas en este manual ofrecen ejemplos prácticos de cómo se pueden integrar los principios de la economía circular en el deporte de base, con especial atención a los clubes de baloncesto. En lugar de proponer modelos rígidos, se trata de acciones flexibles y adaptables que pueden configurarse en función de las necesidades, el tamaño y el contexto específicos de cada club.

Cada buena práctica se documenta de forma concisa y accesible. La descripción incluye quién la ha implementado, cuándo y dónde se ha llevado a cabo, los elementos clave de la implementación, los recursos y el tiempo necesarios, y consejos prácticos para su reproducción. Esta estructura permite a los clubes y organizaciones comprender rápidamente en qué consiste la práctica, evaluar su relevancia para su entorno y decidir cómo podría aplicarse o adaptarse.

Las buenas prácticas se agrupan en cinco categorías temáticas, que reflejan áreas comunes en las que pueden llevarse a cabo acciones circulares, desde la sensibilización y la educación hasta la reutilización, la gestión de eventos, el ciclo de vida de los equipos y la transformación digital. Estas categorías no son restrictivas; muchas acciones pueden solaparse entre temas, y se anima a los clubes a combinar o modificar las prácticas para adaptarlas a sus objetivos.

Algunas de las buenas prácticas son sencillas y económicas, mientras que otras pueden requerir más coordinación o colaboración externa. Se anima a los clubes a empezar por lo que sea factible, involucrar a los jóvenes y a los voluntarios desde el principio y ampliar o combinar gradualmente las prácticas para lograr un mayor impacto.

Este manual no es prescriptivo, sino una herramienta de apoyo para inspirar la acción, informar la planificación y promover la sostenibilidad a través del deporte.

3.2. Áreas temáticas y buenas prácticas

Las prácticas seleccionadas se agrupan en cinco áreas temáticas alineadas con las prioridades de sostenibilidad en el deporte de base:

3.2.1. Educación y sensibilización

Este tema incluye iniciativas destinadas a aumentar la comprensión y la sensibilización sobre los principios de la economía circular entre los jóvenes deportistas, los entrenadores, las familias y la comunidad baloncestística en general. Las prácticas incluidas en este tema suelen incluir herramientas de aprendizaje informal, como talleres, exposiciones visuales y retos participativos.

Buena práctica 1: Pasa un libro - Biblioteca de intercambio de libros (Grecia)

Implementada por el Evnikos Sports Club de Atenas, esta iniciativa creó un punto de intercambio de libros dentro de las instalaciones del club de baloncesto. Su objetivo era promover la concienciación medioambiental y los hábitos de lectura animando a los jugadores, las familias y los visitantes a donar e intercambiar libros usados. El club instaló estanterías en una zona común, invitó a la comunidad a hacer donaciones y mantuvo la biblioteca con voluntarios.

Recursos y calendario

Se necesitaron recursos mínimos: estanterías o mesas reutilizadas, carteles impresos y un equipo de voluntarios. La puesta en marcha llevó aproximadamente dos semanas, seguida de un ligero mantenimiento mensual.

Resultados clave y consejos para la réplica

- Se promovió la reutilización y la alfabetización, al tiempo que se reforzó el sentido de comunidad
- Fácil de replicar: empezar con una estantería y una campaña de donaciones utilizando los canales de comunicación existentes del club

Buena práctica 2: Campeones en reciclaje: concienciación medioambiental a través del deporte (Grecia)

Este programa fue implementado por el municipio de Pylaia-Chortiatis en colaboración con Followgreen, involucrando a los jóvenes en actividades de reciclaje vinculadas a sus rutinas

deportivas. Los jugadores de baloncesto recogían materiales reciclables y ganaban puntos para sus equipos, fomentando la responsabilidad medioambiental y el trabajo en equipo.

Recursos y calendario

Las asociaciones con escuelas locales, los sistemas de seguimiento digital y la infraestructura de recogida fueron fundamentales. El programa se desarrolló a lo largo de una temporada deportiva, con el apoyo de eventos educativos e incentivos en forma de premios.

Resultados clave y consejos para la réplica

- Mayor participación de los jóvenes en el reciclaje gracias a la gamificación y al espíritu de equipo.
- Colaborar con plataformas locales como Followgreen e integrar los objetivos medioambientales en los eventos del club.

Buena práctica 3: ESTUDIO DE LA FEGABA: medición de la concienciación medioambiental en clubes de baloncesto (España)

Esta iniciativa fue llevada a cabo por la Federación Gallega de Baloncesto (FEGABA) para evaluar el nivel de concienciación medioambiental de los clubes de baloncesto. Consistió en la distribución de una encuesta estructurada que exploraba aspectos como el consumo de recursos, la gestión de residuos y la actitud de los clubes hacia la sostenibilidad. Los resultados sirvieron de base para las futuras acciones de sostenibilidad de la FEGABA y ofrecieron una instantánea de las prácticas actuales en los clubes de la región.

Recursos y calendario

La práctica requirió recursos mínimos: una herramienta de encuesta en línea, la comunicación con los clubes participantes y tiempo para analizar los resultados. La implementación duró aproximadamente un mes, incluyendo el diseño de la encuesta, la distribución, la recopilación de datos y el análisis básico.

Resultados clave y consejos para la réplica

- Ayudó a FEGABA a comprender el nivel de concienciación y las prácticas relacionadas con la sostenibilidad en los clubes regionales
- Proporcionó orientación para iniciativas de sostenibilidad más adaptadas en futuros programas
- *Consejo para la replicación:* Utilice este modelo para recopilar datos contextuales antes de poner en marcha intervenciones medioambientales en entornos deportivos
- *Consejo para la replicación:* Garantizar el anonimato para fomentar respuestas honestas y completas por parte de los clubes

3.2.2. Prevención y reutilización de residuos

Centrado en minimizar los residuos y promover la reutilización en entornos de baloncesto. Estas prácticas demuestran cómo reducir la dependencia de los artículos de un solo uso y prolongar el ciclo de vida de los materiales mediante medios creativos y sostenibles.

Buena práctica 1: Vasos reutilizables para bebidas: eliminación de los plásticos de un solo uso en eventos deportivos (Internacional: Francia, Alemania, Países Bajos, España)

Implementada en varios eventos de baloncesto de base en Francia, Alemania, Países Bajos y España, esta iniciativa sustituyó los vasos de plástico desechables por alternativas reutilizables durante los partidos y torneos. Los organizadores introdujeron un sistema de depósito y devolución en el que los espectadores recibían bebidas en vasos reutilizables con la marca del evento, que podían devolver o quedarse como recuerdo. La iniciativa contó con el apoyo de voluntarios y se comunicó a través de carteles y redes sociales.

Recursos y calendario

La implementación de esta práctica requirió un stock de vasos reutilizables, ya fueran de plástico o biodegradables, a menudo con el logotipo del club o del evento. Los organizadores se asociaron con servicios de limpieza o gestionaron las operaciones de limpieza internamente. Se formó a voluntarios o personal designado para manejar un sencillo sistema de depósito y devolución. La fase de preparación duró entre dos y tres semanas e incluyó la adquisición de materiales, la creación de carteles, la formación y la

promoción. Una vez implementado, el sistema pudo ampliarse y reutilizarse en múltiples eventos con unos costes recurrentes mínimos.

Resultados clave y consejos para la réplica

- Reducción significativa de los residuos plásticos generados en los eventos
- Mayor concienciación de los asistentes sobre las prácticas medioambientales
- Participación de patrocinadores locales en la producción de vasos con la marca
- Combinar el sistema con otras acciones de sensibilización

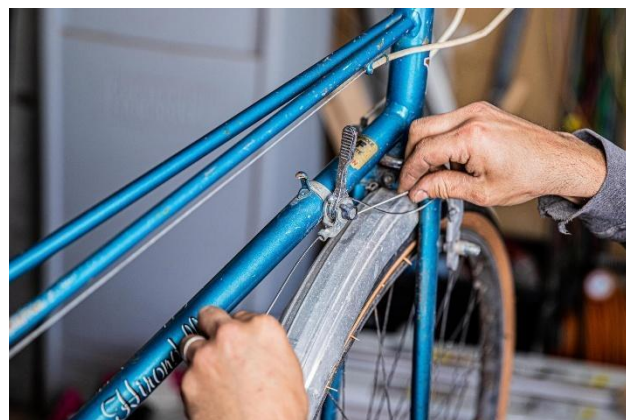
Buena práctica 2: Incorporación de la circularidad mediante programas de reparación y alquiler de productos (Internacional: Francia, Bélgica, Reino Unido)

Liderada por Decathlon y sus socios, esta iniciativa promueve la reparación, la recompra y el alquiler de equipamiento deportivo como parte de una transición más amplia hacia una economía circular. En las tiendas y en línea, los usuarios pueden acceder a servicios de reparación, comprar artículos reacondicionados o alquilar equipamiento. Esto reduce el desperdicio de materiales y prolonga el ciclo de vida de los productos.

Recursos y calendario

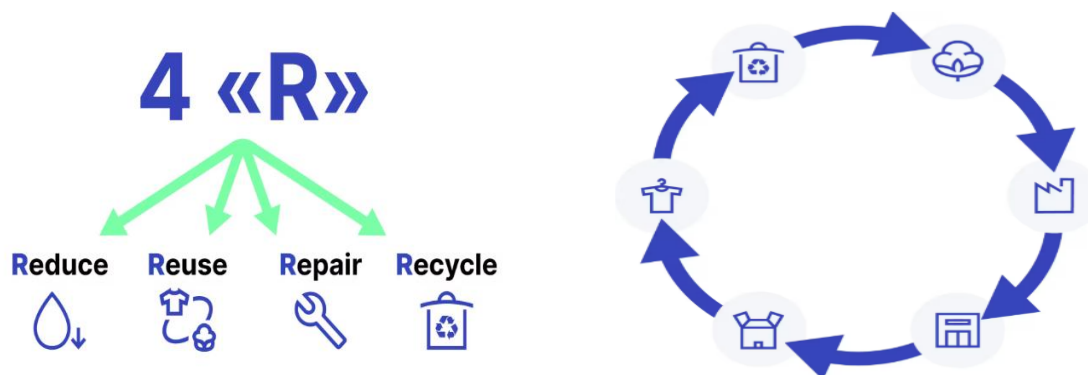
Esta iniciativa aprovechó la logística y la infraestructura de los principales minoristas deportivos, como Decathlon, y sus asociaciones con proveedores de servicios. Entre los recursos esenciales se incluían kits de reparación y sistemas de alquiler integrados en las operaciones de las tiendas. Fue necesario formar al personal y ajustar los procesos internos para permitir la inspección, la reparación y el alquiler de artículos usados. La implementación llevó varios meses de prueba, pero una vez integrado en los flujos de trabajo de la empresa, el sistema pasó a formar parte de la oferta de servicios habitual, y solo requiere un mantenimiento y actualizaciones rutinarias.

Resultados clave y consejos para la réplica

- Promueve un comportamiento sostenible por parte de los consumidores y reduce la huella medioambiental
- Proporciona acceso a equipos asequibles a un público más amplio

- Garantiza la visibilidad de las opciones de reparación/alquiler a través de la comunicación
- *Consejo para la réplica:* Empezar poco a poco con categorías de productos específicas (por ejemplo, bicicletas, balones de baloncesto)

Buena práctica 3: Gestión de recursos y residuos: recogida, reparación y reutilización de equipamiento deportivo (Internacional: Alemania, Francia, España)

Clubes de base de toda Europa han puesto en marcha sistemas de donación para recoger material deportivo usado. Estos artículos se reparan y se redistribuyen a los deportistas o se reutilizan para el entrenamiento. La iniciativa fomenta la solidaridad y minimiza el desperdicio de equipamiento.

Recursos y calendario

La práctica se basó en una infraestructura sencilla: contenedores de donación, carteles y herramientas de comunicación. Voluntarios o personal del club ayudaron con la clasificación y las pequeñas reparaciones y, en algunos casos, los clubes colaboraron con talleres de reparación locales u organizaciones de economía social. La fase de puesta en marcha duró normalmente entre dos y tres semanas para la planificación y la divulgación. A continuación, los ciclos de donación y reutilización se llevaron a cabo de forma estacional o continua, en función de la capacidad y el interés del club.

Picture: De Kringwinkel

Resultados clave y consejos para la réplica

- Prolonga la vida útil del material deportivo y apoya a los participantes con bajos ingresos.
- Fomenta una cultura comunitaria de intercambio y recursos
- *Consejo para la replicación:* Promocionar la iniciativa a través de eventos o campañas de sensibilización
- *Consejo para la réplica:* coordinarse con centros de reutilización locales o empresas sociales

Buena práctica 4: No a la ropa vacía: reutilización y reciclaje de ropa (Grecia)

Implementada por el Club de Baloncesto Evnikos en colaboración con Fabric Republic, esta iniciativa recoge ropa y textiles usados para su reutilización o reciclaje. Se colocaron cajas de recogida en el club y en eventos locales para fomentar las donaciones de la comunidad. Los artículos se clasifican y se envían a redes de reutilización o a socios de reciclaje de textiles.

Recursos y calendario

La práctica se implementó en colaboración con Fabric Republic, que proporcionó contenedores de ropa con la marca y apoyo logístico para la recogida y redistribución. Los clubes de baloncesto que participaron en la iniciativa designaron puntos de recogida visibles dentro de sus instalaciones. Se preparó y difundió material promocional para dar a conocer la iniciativa. La puesta en marcha inicial requirió aproximadamente dos semanas, y la recogida se realizó de forma continua, coordinada regularmente entre el club y la organización asociada.

Resultados clave y consejos para la réplica

- Apoya la gestión circular de los textiles y reduce los residuos que van a parar al vertedero
- Fomenta hábitos de consumo responsables entre los jóvenes deportistas
- *Consejo para replicar la iniciativa:* asociarse con empresas de reciclaje textil de renombre para el procesamiento
- *Consejo para la réplica:* Mantener el interés de los donantes compartiendo los resultados y las historias de impacto

Buena práctica 5: Reciclaje de zapatillas deportivas usadas: iniciativa de calzado circular (Grecia)

Esta iniciativa de base fue coordinada por la Academia de Baloncesto E.K. Stavroupolis de Tesalónica (Grecia) como una acción local para promover la sostenibilidad mediante la reutilización y el reciclaje de calzado deportivo. Consciente de que los jugadores de baloncesto suelen desechar zapatillas en buen estado o reparables, el club creó un punto de recogida donde los socios, sus familias y amigos podían donar zapatillas deportivas usadas.

Las zapatillas se entregaban a una empresa de reciclaje especializada en el procesamiento de calzado usado, la recuperación de materiales o su preparación para su reutilización. La acción contribuyó a reducir los residuos y a involucrar a la comunidad del club en una práctica medioambiental activa.

Recursos y calendario

La iniciativa requirió unos recursos mínimos: un contenedor de recogida claramente etiquetado situado en la entrada del club o en la zona de taquillas, carteles informativos o anuncios en las redes sociales y la colaboración con un servicio de reciclaje local. La campaña se puso en marcha en dos semanas y se

prolongó durante una temporada, con recogidas periódicas coordinadas por voluntarios del club.

Resultados clave y consejos para replicar la iniciativa

- Se ofreció una acción tangible y de bajo coste para la circularidad con una fuerte participación de la comunidad
- Ayudó a educar a los jóvenes jugadores sobre la reutilización y la responsabilidad medioambiental
- *Consejo para replicar la iniciativa:* Identificar una empresa de reciclaje local que acepte calzado y definir la logística con antelación
- *Consejo para replicar la iniciativa:* Promocionar la acción como un esfuerzo colectivo, involucrando a los deportistas, los padres y los entrenadores

Buena práctica 6: FEGABA x ECOBALLUTION: implicación de clubes deportivos en la gestión de residuos y el reciclaje (España)

Esta práctica surgió de la colaboración entre la Federación Gallega de Baloncesto (FEGABA) y la empresa ECOBALLUTION. El objetivo era introducir hábitos sistemáticos de clasificación y reciclaje de residuos en los clubes de baloncesto de Galicia.

Se proporcionó a los clubes contenedores de separación para envases y residuos orgánicos, junto con directrices para su uso adecuado.

El programa también incluyó formación para el personal y los voluntarios de los clubes con el fin de fomentar la implicación y mejorar el cumplimiento.

Recursos y calendario

La implementación consistió en la adquisición y distribución de contenedores de reciclaje codificados por colores y material educativo. ECOBALLUTION proporcionó apoyo técnico y coordinó la recogida de residuos. El calendario varió en función del tamaño del club, pero, en general, la es requirió un mes para la puesta en marcha y la incorporación, seguido de un apoyo y un seguimiento continuos.

Resultados clave y consejos para la réplica

- Mejora de la clasificación de residuos en las instalaciones de baloncesto y fortalecimiento de la cultura medioambiental dentro de los clubes
- Se fomentó la cooperación entre entidades deportivas públicas y empresas privadas de sostenibilidad
- *Consejo para la replicación:* Comenzar con un club piloto para probar la logística y luego ampliar a otras ubicaciones
- *Consejo para la replicación:* Asegurar la claridad visual en la ubicación de los contenedores y realizar sesiones de formación breves para los miembros del club

3.2.3. Actividades y eventos deportivos sostenibles

Esta área temática destaca las prácticas que incorporan los principios de sostenibilidad en el diseño, la realización y las actividades más amplias de los eventos de baloncesto y las iniciativas deportivas. Desde la minimización de los residuos de envases hasta la introducción de sistemas circulares durante los torneos, estas acciones demuestran cómo incluso los eventos de corta duración pueden convertirse en plataformas para un cambio a largo plazo.

Buena práctica 1: «Un tiro de tres puntos» para el reciclaje: promoción del reciclaje de envases a través de eventos de baloncesto (Grecia)

Esta práctica fue iniciada por la Federación Helénica de Baloncesto (EOK) en colaboración con la Corporación Helénica de Reciclaje y Recuperación (EEAA), con el objetivo de concienciar y promover comportamientos de reciclaje e e durante los eventos de baloncesto. La iniciativa se llevó a cabo durante torneos con gran afluencia de público y aprovechó el entusiasmo que despierta este deporte para involucrar a los jóvenes deportistas, los espectadores y las familias en hábitos sostenibles.

Recursos y calendario

Los recursos necesarios incluyeron contenedores de reciclaje con la marca, la colaboración con la EEAA para los materiales y la logística, carteles promocionales y voluntarios formados. La planificación duró aproximadamente tres semanas, mientras que la implementación se alineó con el calendario de eventos nacionales de baloncesto. La práctica se puso en marcha en múltiples recintos de toda Grecia, especialmente

durante las competiciones juveniles y junior.

Resultados clave y consejos para replicar la iniciativa

- Mayor concienciación medioambiental entre miles de aficionados y jugadores de baloncesto
- Fortalecimiento de la colaboración entre las instituciones deportivas y las organizaciones medioambientales
- *Consejo para la replicación:* Colaborar con las agencias nacionales de reciclaje para obtener materiales y apoyo logístico
- *Consejo para la replicación:* Aprovechar la visibilidad de los eventos nacionales para maximizar el alcance educativo

3.2.4. Gestión sostenible de equipos y materiales

Esta área temática se centra en la gestión sostenible, la reutilización y la prolongación del ciclo de vida de los equipos, la ropa y los materiales deportivos. Las prácticas incluidas en esta categoría abarcan la gestión sostenible del material de entrenamiento, los uniformes y los accesorios, abordando tanto las preocupaciones medioambientales como la rentabilidad para los clubes.

Buena práctica 1: Equipaciones para partidos y entrenamientos: enfoque sostenible de la gestión de la ropa deportiva (Italia)

Esta iniciativa fue desarrollada por ASD Borgomanero SC, socio del proyecto, con el fin de reducir los residuos y mejorar la sostenibilidad en la gestión de los uniformes de baloncesto. La práctica se centra en prolongar el ciclo de vida de los equipamientos para partidos y entrenamientos mediante sistemas centralizados de recogida, redistribución y almacenamiento.

En lugar de ofrecer nuevos kits cada temporada, el club implementó un sistema de reutilización en el que se recogían los uniformes existentes, se comprobaba su estado y se reasignaban o donaban. Este enfoque también incluía una mejor planificación de las compras para garantizar la durabilidad y reducir los pedidos excesivos, al tiempo que se mantenía la identidad y la calidad del equipo.

Recursos y calendario

La práctica requería un espacio específico para el almacenamiento, un sistema básico de seguimiento del inventario y personal o voluntarios para la clasificación y la coordinación. La preparación duró aproximadamente un mes y se integró en los periodos de transición estacionales del club (final y comienzo de la temporada deportiva).

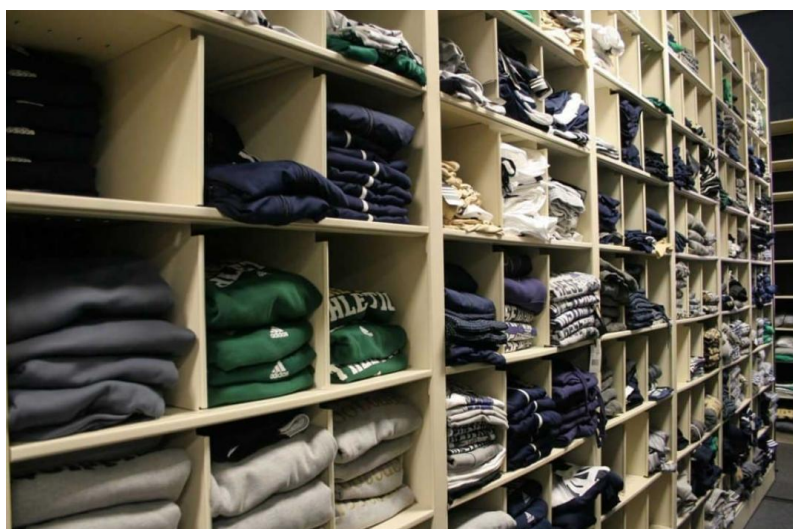
Resultados clave y consejos para la réplica

- Reducción de los costes de uniformes y equipamiento de entrenamiento
- Se promovió una cultura de reutilización entre los atletas y el personal
- *Consejo para la replicación:* asignar un coordinador de uniformes para gestionar la recogida y la redistribución
- *Consejo para la réplica:* Empezar por los equipos de entrenamiento antes de pasar a los uniformes completos para los partidos

Buena práctica 2: Reciclaje de los uniformes oficiales del club: reducción de residuos mediante ropa deportiva circular (Italia)

Esta iniciativa también fue liderada por el ASD Borgomanero SC, con el objetivo de desechar de forma responsable los uniformes de baloncesto viejos mediante asociaciones con proveedores de reciclaje textil. El club introdujo un punto de reciclaje en sus instalaciones donde los atletas y el personal podían devolver el material usado o obsoleto para su correcto procesamiento.

La práctica hizo hincapié en el valor simbólico y medioambiental del reciclaje de la ropa deportiva de marca, evitando su eliminación en vertederos y educando a los jóvenes jugadores sobre el concepto de circularidad. Los uniformes devueltos se recogían, clasificaban y enviaban a empresas especializadas en reciclaje textil para ser reutilizados como materia prima.

Recursos y calendario

Se requirió una infraestructura mínima: una sola caja de recogida, carteles informativos y la coordinación con un socio de reciclaje textil. La puesta en marcha llevó aproximadamente dos semanas y la recogida se realizó de forma periódica (por ejemplo, al final de cada temporada).

Resultados clave y consejos para replicar la iniciativa

- Se desviaron los residuos textiles del vertedero y se fomentó el consumo responsable
- Se reforzaron los valores de sostenibilidad entre los jugadores jóvenes
- *Consejo para la réplica:* asociarse con servicios locales o regionales de reciclaje textil
- *Consejo para la réplica:* Combinar la iniciativa con campañas de sensibilización para mejorar el compromiso y la participación

Buena práctica 3: Botellas de agua de aluminio para todos: reducción de los residuos plásticos en el deporte juvenil (Italia)

Implementación y enfoque

Esta iniciativa fue coordinada por ASD Borgomanero SC, socio del proyecto REBOUND, con el objetivo de promover hábitos sostenibles entre los jóvenes jugadores de baloncesto. La práctica

consistió en sustituir las botellas de plástico desechables por botellas de aluminio reutilizables, que se distribuyeron a todos los deportistas y al personal. La iniciativa promovió un cambio de comportamiento a largo plazo en relación con la hidratación y la responsabilidad medioambiental, especialmente durante los entrenamientos y los partidos.

La metodología fue sencilla pero eficaz: se encargaron botellas de aluminio al por mayor, se personalizaron con el logotipo del club y se entregaron a cada deportista durante un acto público. Los entrenadores y el personal supervisaron activamente su uso y reforzaron el mensaje mediante reuniones informativas con el equipo y carteles visibles en las instalaciones.

Recursos y calendario

La implementación requirió un presupuesto modesto para encargar las botellas de aluminio y una planificación básica para coordinar la entrega y la distribución. La preparación duró aproximadamente tres semanas, incluyendo la selección de proveedores, la comunicación con los padres y la planificación del evento de distribución. El lanzamiento se alineó con el comienzo de la temporada para maximizar el impacto.

Resultados clave y consejos para la réplica

- Ayudó a reducir los residuos plásticos durante los entrenamientos y los partidos
- Se reforzó la educación medioambiental y los hábitos sostenibles diarios entre los jóvenes
- Se reforzó la imagen del club como organización responsable con el medio ambiente

Para replicar esta práctica:

- Conseguir financiación para el pedido inicial de botellas, posiblemente a través de patrocinadores locales
- Aprovechar los eventos del club como oportunidades para concienciar y distribuir materiales
- Incluir recordatorios y mensajes de apoyo en los vestuarios o zonas de entrenamiento

3.2.5. Transformación digital y reducción del uso de papel

Esta área temática explora cómo los clubes y federaciones de baloncesto pueden reducir su huella medioambiental mediante la adopción de herramientas digitales y la eliminación del uso innecesario de papel. Desde las inscripciones sin papel hasta el registro digital de resultados y la

comunicación, estas innovaciones no solo ahorran recursos, sino que también agilizan el funcionamiento de los clubes y mejoran la accesibilidad.

Buena práctica 1: FEGABA x Transición digital: promoción de la sostenibilidad a través de competiciones sin papel (España)

Implementada por la Federación Gallega de Baloncesto (FEGABA), esta práctica tenía como objetivo eliminar los procesos en papel en las competiciones regionales de baloncesto. A través de una transformación digital integral, la FEGABA sustituyó las hojas de partido, las estadísticas y los documentos oficiales impresos por alternativas digitales utilizando tabletas y herramientas de software.

La iniciativa formaba parte de una estrategia medioambiental más amplia de la federación e incluía sesiones de formación para árbitros y oficiales de mesa con el fin de apoyar la transición. La práctica no solo contribuyó a los objetivos de sostenibilidad, sino que también mejoró la eficiencia y la accesibilidad de los datos.

Recursos y calendario

La práctica requirió la compra de tabletas, el desarrollo o la personalización de un software para las competiciones y la impartición de talleres de formación. La fase de preparación duró entre uno y dos meses, seguida de una implantación gradual en las ligas y eventos. El apoyo técnico fue esencial durante las primeras semanas para garantizar una transición fluida.

Resultados clave y consejos para la réplica

- Reducción drástica del consumo de papel y del desperdicio administrativo.
- Mejora de la precisión de los datos y facilidad de acceso a los resultados y estadísticas de los partidos
- Mejora de la capacidad de la federación para supervisar las competiciones en tiempo real.

Para replicar esta práctica:

- Realice una evaluación de la preparación digital de

su organización

- Forme a los árbitros y al personal para que utilicen las nuevas herramientas con confianza
- Pruebe la transición en ligas más pequeñas antes de implementarla a gran escala

4. De la práctica a la acción: recomendaciones, ampliación y legado

4.1. Recomendaciones prácticas

El proyecto REBOUND ha reunido una rica colección de buenas prácticas que reflejan cómo se pueden aplicar los principios de la economía circular en el contexto del baloncesto de base. Estas prácticas fueron implementadas directamente por las organizaciones asociadas al proyecto — Evnikos Sports Club en Grecia, FEGABA en España y ASD Borgomanero en Italia— o seleccionadas de fuentes online fiables e iniciativas internacionales que demuestran modelos innovadores y replicables en materia de sostenibilidad en el deporte.

El objetivo de este manual no es solo mostrar estas prácticas, sino también ayudar a los clubes de baloncesto, los ayuntamientos, las escuelas y otros actores comunitarios a comprender cómo estas acciones pueden transferirse y adaptarse a sus propios entornos.

Las siguientes recomendaciones pretenden servir de orientación práctica. Se basan en la experiencia colectiva de la asociación REBOUND durante las fases de identificación, documentación y puesta a prueba. Más que instrucciones rígidas, ofrecen consejos flexibles para ayudar a las partes interesadas a dar los primeros pasos, superar los retos comunes y adaptar los principios de sostenibilidad a sus realidades específicas, independientemente de su tamaño, recursos o ubicación.

1. Empiece poco a poco, piense en grande

Comience con acciones manejables que requieran recursos mínimos, como intercambios de libros o ropa, tazas reutilizables o campañas de sensibilización sencillas. Las pequeñas victorias crean impulso, demuestran la viabilidad y generan apoyo interno. A medida que aumenta la familiaridad, los clubes pueden ampliar gradualmente sus acciones o adoptar prácticas más estructuradas.

2. Adapta las prácticas a tu entorno

Antes de implementar cualquier práctica, evalúa la capacidad de tu club, los espacios disponibles, el tiempo del personal o los voluntarios y el nivel de compromiso de la comunidad. Elige o adapta las prácticas en función de tus necesidades, cultura y ambiciones.

3. Involucra a la comunidad desde el principio

La participación de los niños, los padres, los voluntarios y los actores locales es clave para el éxito. Las prácticas funcionan mejor cuando se diseñan o implementan conjuntamente con la participación de las personas afectadas. Fomente el sentido de pertenencia creando roles participativos, como embajadores juveniles, padres voluntarios o coordinadores de donaciones.

4. Utilice primero los recursos existentes

Siempre que sea posible, reutilice los materiales, espacios o redes que ya existen. Esto podría significar reconvertir una sala de espera en una biblioteca, utilizar mesas viejas como cajas de recogida o asociarse con escuelas o municipios cercanos para la promoción y el apoyo.

5. Comunique de forma clara y creativa

Las señales visuales y los mensajes marcan una diferencia significativa en las tasas de participación. Utilice carteles, anuncios, plataformas digitales y eventos del club para difundir el mensaje. Las instrucciones claras, los eslóganes atractivos y los elementos visuales ayudan a transmitir el «porqué» y el «cómo» de cada acción.

6. Integrar las prácticas en la cultura del club

Para mantener el impacto, las acciones circulares deben formar parte de la cultura del club, no ser eventos puntuales. Incluya la sostenibilidad en las reuniones informativas del equipo, las charlas de los entrenadores o los eventos anuales. Designe personas de contacto para la sostenibilidad dentro del equipo o el personal para mantener la continuidad.

7. Supervisa, celebra y reflexiona

Realice un seguimiento de los resultados, incluso con indicadores básicos (por ejemplo, número de artículos reutilizados, participantes involucrados). Celebre los pequeños hitos con su comunidad. Compartir los resultados aumenta la motivación y ayuda a perfeccionar las prácticas para una mejor implementación en el futuro.

8. Aprovecha las alianzas

Colabora con ONG locales, empresas sociales, recicladores u organismos municipales. Muchas de las prácticas se vuelven más eficaces y eficientes cuando se implementan con apoyo externo, especialmente en casos que implican logística, reparaciones o campañas de sensibilización a gran escala.

4.2. Estrategia de ampliación y replicación

El proyecto REBOUND se diseñó no solo para poner a prueba prácticas innovadoras de economía circular en entornos de baloncesto de base seleccionados, sino también para garantizar que estas prácticas pudieran ser transferidas, ampliadas y adaptadas por otros. En esta sección se describe un marco estratégico para ampliar y replicar las buenas prácticas de REBOUND dentro y fuera de la asociación original.

1. Defina su entorno de replicación

Antes de intentar ampliar una práctica, evalúe cuidadosamente el contexto en el que se aplicará:

- ¿Qué tipo de club u organización acogerá la práctica?
- ¿Cuál es su tamaño, estructura e infraestructura disponible?
- ¿Quiénes son las partes interesadas clave (por ejemplo, deportistas, padres, voluntarios, municipios)?

Este diagnóstico inicial ayudará a determinar qué prácticas son las más adecuadas para su replicación y cómo deben adaptarse.

2. Seleccionar prácticas adaptables y de alto impacto

Algunas prácticas tienen un mayor potencial de replicación debido a su bajo coste, flexibilidad y éxito demostrado en diversos entornos. Por ejemplo:

- Los intercambios de libros o la reutilización de ropa deportiva requieren una inversión mínima.
- Las campañas de sensibilización pueden ampliarse a través de contenidos en línea
- Los programas de recogida orientados a la reutilización pueden ampliarse mediante la colaboración municipal.

Priorice las prácticas que hayan demostrado un fuerte compromiso, resultados ambientales/sociales medibles y facilidad de integración en las rutinas del club.

3. Adaptar los materiales y los mensajes

La localización es esencial. Si bien los conceptos básicos de las prácticas siguen siendo los mismos, los mensajes, las imágenes y los métodos de transmisión deben adaptarse a las sensibilidades culturales, lingüísticas y locales.

4. Crear un kit de herramientas para la replicación

Para cada práctica, considere la posibilidad de preparar un «paquete de replicación» sencillo que incluya:

- Pasos de implementación (qué hacer, en qué orden, etc.)
- Materiales sugeridos (carteles, señales, plantillas de instrucciones)
- Funciones y responsabilidades
- Ejemplos de plazos
- Ideas para el seguimiento

Esto ayudará a otros a implementar la práctica con confianza y claridad.

5. Aprovechar las redes y los eventos

La ampliación tiene más éxito cuando la difusión es estratégica. Comparta prácticas durante:

- Reuniones de la federación y seminarios de coaching
- Eventos municipales de educación o deportes
- Iniciativas locales o regionales de sostenibilidad

Las asociaciones de baloncesto y los organismos del sector público pueden actuar como aceleradores, ayudando a los clubes a incorporar las prácticas en sus calendarios anuales.

6. Institucionalizar la práctica

Para garantizar la sostenibilidad a largo plazo, las prácticas no deben depender únicamente de campeones puntuales o de financiación temporal.

Intente:

- Incluir prácticas circulares en los manuales del club o en los procedimientos de incorporación
- Crear funciones anuales de sostenibilidad dentro de los equipos
- Colaborar con patrocinadores locales para apoyar la continuidad de las prácticas

7. Supervisar, compartir y volver a ampliar

La replicación es un proceso iterativo. Los clubes deben recopilar comentarios, realizar ajustes y, a continuación, compartir sus adaptaciones con la comunidad en general. REBOUND fomenta el intercambio de conocimientos entre clubes, municipios y educadores deportivos para mejorar continuamente e inspirar nuevas soluciones.

4.3. Reflexión final

El proyecto REBOUND partió de una idea sencilla pero poderosa: los clubes de baloncesto de base pueden ser algo más que espacios de entrenamiento, pueden ser catalizadores de la transformación medioambiental, la inclusión social y el cambio de comportamiento sostenible. A lo largo del proyecto, esta visión se hizo realidad gracias a la colaboración dinámica entre clubes, municipios y actores comunitarios de Grecia, Italia y España.

Las buenas prácticas que se presentan en este manual son más que actividades aisladas, son las semillas de un cambio cultural. Desde botellas reutilizables y rincones de intercambio de libros

hasta campañas de reciclaje dirigidas por jóvenes e innovaciones digitales, cada iniciativa refleja el compromiso de hacer las cosas de otra manera. Y aunque las herramientas, los materiales y los actores pueden variar, el mensaje subyacente sigue siendo el mismo: ***la sostenibilidad no es un lujo, es una responsabilidad y se puede lograr a través de acciones cotidianas dentro de nuestras comunidades.***

REBOUND ha demostrado que los principios de la economía circular pueden integrarse de forma significativa en las rutinas del deporte de base. Ha demostrado que los clubes, incluso con recursos limitados, pueden liderar el camino replanteándose su relación con los materiales, sensibilizando sobre el medio ambiente y fomentando valores inclusivos. A su vez, los jóvenes deportistas no solo se convierten en mejores jugadores, sino también en ciudadanos más conscientes.

A medida que este manual llegue a los clubes de baloncesto, entrenadores, educadores y autoridades locales de toda Europa y más allá, esperamos que inspire nuevas colaboraciones e ideas frescas. Las prácticas que se recogen en estas páginas de « » están pensadas para ser adoptadas, adaptadas y multiplicadas. Todos los clubes, por pequeños que sean, pueden empezar por algún lado: con una estantería de libros donados, una recogida de ropa o una simple campaña de reutilización.

La sostenibilidad, al igual que el deporte, se nutre de la participación. Que el viaje de REBOUND continúe, un pase, un tiro, una acción a la vez.